

MINKÄ YHDEN TAVARAN SINÄ OTTAISIT MUKAASI?

Äkkilähtö 2016 valmiusharjoitus Pälkäneen Yhteiskoulussa

Ammattikorkeakoulututkinnon opinnäytetyö

Lahdensivu, sosiaalialan koulutus

Syksy, 2017

Maria Aho ja Tiina Aho

Sosionomi
Lahdensivu

Tekijät	Maria Aho ja Tiina Aho	Vuosi 2017
Työn nimi	MINKÄ YHDEN TAVARAN SINÄ OTTAISIT MUKAASI? Äkkilähtö 2016 valmiusharjoitus Pälkäneen yhteiskoulussa	
Työn ohjaaja	Raija Koskinen	

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli suunnitella, organisoida ja toteuttaa toiminnallinen valmiusharjoituspäivä Äkkilähtö 2016 Pälkäneen yhteiskoulun oppilaille heidän lauantai koulupäivänään 1.10.2016. Harjoituksessa oli mukana lähes kaksisataa henkeä, mukaan lukien rastipisteiden vetäjät sekä yhteiskoulun oppilaat ja opettajat.

Äkkilähtö 2016 valmiusharjoituksen tavoitteena oli koota kaikki alueen viranomaiset ja järjestöt mukaan vahvistamaan yhteistyötään ja harjoittelemaan toimintaa evakuointitilanteessa nuorten tukena. Koululle harjoitus mahdollisti koota yhteen kaikki nuoren henkistä kriisinkestävyyttä ja kriisivalmiutta tukevat toimijat.

Valmiusharjoitus toteutettiin yhteistyössä Pälkäneen kunnan valmiusyksikön, Pälkäneen yhteiskoulun opettajien ja oppilaiden sekä alueen vapaaehtoisjärjestöjen kanssa. Valmiusharjoituksessa oli mukana myös Pälkäneen seurakunta.

Päivä toteutettiin toiminnallisina rastipisteinä, joita oli yhteensä 12. Rastipisteiden toteutuksista valmiuspäivinä vastasivat eri järjestöjen vapaaehtoiset sekä Pälkäneen kunnan valmiusryhmän jäsenet.

Tutkimuksessamme kohderyhmänä olivat seitsemäsluokkaiset. Aineisto tutkimusta varten kerättiin kysymyslomakkeilla oppilailta. Tutkimustietoa täydennettiin opettajien sekä vapaaehtoisten kirjallisilla palautteilla toiminnallisen päivän jälkeen. Osallistuvaa havainnointia toteutettiin toiminnallisen päivän aikana. Tutkimus oli kvalitatiivinen ja tutkimusaineisto analysoitiin sisältöanalyysinä.

Oppilaat olivat tutkimuksen mukaan pääosin tyytyväisiä valmiusharjoituspäivään ja kokivat valmiutensa kehittyneen päivän aikana. Opettajilta sekä vapaaehtoisilta saadun palautteen mukaan päivä onnistui hyvin, oppilaat olivat esimerkillisesti mukana ja rasteilla syntyi paljon vuorovaikutustilanteita. Opinnäytetyön toimeksiantaja oli Suomen Punaisen Ristin Pälkäneen osasto.

Avainsanat kriisitilanne, varautuminen, Suomen Punainen Risti, viestintä

Sivut 54 sivua, joista liitteitä 12 sivua

Degree Programme in Social Services
Campus

Authors Maria Aho and Tiina Aho **Year** 2017

Subject What is the one thing you would take with you?

Supervisor Raija Koskinen

ABSTRACT

The purpose of the thesis was to plan, organize and implement a functional emergency exercise day "Äkkilähtö 2016". The emergency exercise day was performed for pupils of the Pälkäne Yhteiskoulu during their Saturday school day, October 1 st, 2016. Almost 200 people participated to the exercise.

The target of the Äkkilähtö 2016 emergency exercise was to gather all authorities and organizations in the region to strengthen their co-operation and to practice their activities in the situation of evacuation to support young people. The exercise made it possible for school community to bring together all support functions who are supporting young people`s mental crisis-resistance and crisis-response capabilities.

Emergency exercise was carried out in co-operation with the emergency unit of Pälkäne municipal, teachers of Pälkäne Yhteiskoulu, and volunteering organizations in the region. The Pälkäne parish also attended the emergency exercise.

The day was executed through 12 functional activity points. Functional activity points were organized by various organizations and the members of the Pälkäne municipality standby team.

The target group of the thesis consisted of students from 7th grade, a total of 59 pupils. The research material was collected with questionnaires from the pupils. Written feedback from teachers and volunteers was also gathered after the day. Participatory observation was carried out during the operational day. The study was qualitative and the research material was analyzed as content analysis.

According to the study, the pupils were mostly satisfied with the exercise day and realized their skills developed during the day. According to the feedback received from the teachers and volunteers, the day was successful, the pupils were involved exemplarily, and there was a lot of interaction during the activity points.

The commissioner of the thesis was the Finnish Red Cross unit Pälkäne.

Keywords crisis, preparedness, Finnish Red Cross, communication

Pages 54 pages including appendices 12 pages

SISÄLLYS

1	JOHDANTO.....	1
2	OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA.....	2
2.1	Yhteiskunnan turvallisuusstrategia	2
2.2	Kunnan varautumisen perusteet	3
2.3	Yksilön turvallisuus	4
2.4	Vapaaehtoiset	4
2.5	Suomen Punainen Risti	5
2.6	Aiemmat tutkimukset.....	6
3	KESKEISET KÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT	7
3.1	Kriisitilanne.....	7
3.2	Varautuminen	7
3.3	Viestintä	7
3.4	Koulun kriisisuunnitelma.....	8
4	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TARKOITUS	8
4.1	Tavoitteet	8
4.2	Valmiusharjoituksen järjestäminen toiminnallisena opinnäytetyönä.....	9
4.3	Harjoituksen tavoitteena oppilaiden valmiuksien kehittyminen.....	9
4.4	Tutkimuskysymyksen muodostuminen.....	10
4.5	Tutkimukseen valitut menetelmät.....	10
4.6	Tutkimusaineiston keruu ja aineiston analyysimenetelmät	11
5	VALMIUSHARJOITUKSEN SUUNNITTELU JA SISÄLTÖ	11
5.1	Valmiusharjoituksen osallistujat, roolit ja tehtävät.....	13
5.2	Valmiusharjoituksen tavoitteet.....	13
6	VALMIUSHARJOITUKSEN TOTEUTUS.....	14
6.1	Evakuointikeskus	16
6.2	EA-mobiili	18
6.3	EA- piste 1.....	19
6.4	EA-piste 2.....	19
6.5	One Life peli.....	21
6.6	Minkä yhden tavaran sinä ottaisit mukaasi?	22
6.7	Apua, kännykkä ei toimi!.....	23
6.8	Kotivara	23
6.9	Srk-kriisityö.....	25
6.10	Liikenneturva.....	26
6.11	Ambulanssi/ elvytys	26
6.12	Ensisammutus	27
7	TULOKSET JA NIIDEN ARVIOINTI.....	29
7.1	Valmiusharjoituksen toteutus.....	29

7.2	Oppilaiden valmiuksien kehittyminen	29
7.3	Työn toteutuksen arviointi.....	31
8	POHDINTA.....	34
	LÄHTEET.....	37

Liitteet

Liite 1	Valmiuskysely oppilaille ennen valmiusharjoitusta
Liite 2	Valmiuskysely oppilaille valmiusharjoituksen jälkeen
Liite 3	Avun maailman lehtiartikkeli valmiusharjoituspäivästä
Liitteet 4-12	Valmiusharjoituksen tiedote kaikille rastipisteiden vetäjille ja koulun opettajille

1 JOHDANTO

Äkkilähtö 2016 oli Punaisen Ristin valtakunnallinen valmiusharjoitus, jonka tavoitteena oli vahvistaa yläkouluikäisten nuorten kriisivalmiutta. Harjoitus toteutettiin yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön sekä Opetushallituksen kanssa.

”Äkkilähdössä nuoret pääsivät kokemaan, miltä tuntuu, kun kotoa joutuu lähtemään ilman varoitusta ja koulusta tulee hetkeksi koti. Nuorille ja kouluyhteisölle harjoitus tarjosi mahdollisuuden vahvistaa henkistä kriisinkestävyyttään ja kykyä toimia” (SPR 2016).

Valmiusharjoituksiin osallistuminen tukee sekä opetussuunnitelman mukaisten turvallisuustaitojen harjoittelua, että koulujen kriisisuunnitelman laatimiseen liittyvien tavoitteiden toteuttamista osana yhteisöllistä oppilashuoltoa. (SPR 2016.)

Kun kuulimme tästä tulevasta valmiusharjoituksesta, kiinnostuimme asiasta. Selvitimme mahdollisuuksia sen toteutukseen Pälkäneelle. Näin suurta tapahtumaa ei ollut kukaan aikaisemmin tässä kunnassa toteuttanut ja siksi päätimme yhdessä ottaa haasteen vastaan. Olimme jo aikaisemmin tehneet yhteisen projektityön opiskelujen aikana, kun turvapaikan hakijat muuttivat Pälkäneelle. Valitsimme tämän haasteellisen päivän toteutuksen toiminnalliseksi opinnäytetyöksemme valmiusharjoituksen suunnitteluvaiheen aikana.

Opinnäytetyö jakaantui niin, että toinen tekijöistä vastasi järjestöjen ja kunnan kanssa tehtävästä yhteistyöstä ja toisen tekijän vastuualueena oli organisoida päivän rastipisteet, aikataulut, tiedotteet, kyselyt sekä opinnäytetyön seminaariesitykset. Yhdessä opinnäytetyön tekijät vastasivat koulun kanssa tehtävästä yhteistyöstä, päivän toteutuksesta sekä havainnoinnista päivän aikana. Opinnäytetyön tavoitteena oli yhdistää valmiusharjoituksessa mukana olleiden toimijoiden arvokas tieto päivästä, jota voisi hyödyntää myös muissakin Pälkäneen alueen kouluissa.

Koulun yhteistyökumppanina harjoituksen järjestämisessä toimi Pälkäneen SPR ja Pälkäneen kunta. Pälkäneen SPR:n osasto, koulu ja paikalliset järjestöt yhdessä opinnäytetyötekijöiden kanssa päättivät, miten harjoitus toteutetaan. Taustatilanteeksi, jonka vuoksi asukkaat jouduttaisiin evakuoimaan kodeistaan Pälkäneellä, oli vaarallista aineita kuljettavien säiliöautojen törmäys Tampereen ja Lahden välisellä moottoriliikennetiellä Pälkäneen keskustan kohdalla.

Harjoituspäivänä Punaisen Ristin ja muiden järjestöjen vapaaehtoiset järjestivät koululla toimintarasteja, joissa nuoret oppivat itse tekemällä hyödyntäen puhelinsovelluksia. Koululla oli kaksitoista toimintarastia,

jotka oppilaat kiersivät ohjatusti aikataulun mukaan luokanohjaajiensa kanssa. Evakuointikeskuksen toiminnasta vastasi kunnan valmiusryhmä ja sen tärkeimpänä tehtävänä oli tiedottaminen päivän aikana.

2 OPINNÄYTETYÖN TIETOPERUSTA

Olemme tutustuneet yhteiskunnan turvallisuusstrategiaan, joka ohjaa ja yhtenäistää hallinnonalojen varautumista ja antaa tietoa varautumisen perusteista muille toimijoille. Toiminta perustuu lainsäädäntöön, jolla ohjataan kuntia toimimaan poikkeusoloissa. Valmiussuunnitelmia täytyy päivittää säännöllisesti, jotta suunnitelma vastaa nykytilannetta.

Lähtökohtana on huolehtia yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen jatkuvuudesta niin, että ihmisiä voidaan auttaa ja vahinkoja hillitä kaikenlaisissa onnettomuuksissa, häiriöissä ja vakavissa poikkeusoloissa. (Castren, Ekman, Ruuska & Silfvast 2015, 88.)

2.1 Yhteiskunnan turvallisuusstrategia

Eri hallinnonalojen varautuminen sovitetaan yhteen Yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa. Strategian tavoitteena on turvata yhteiskunnan toimintakyky, säilyttää Suomen valtion itsenäisyys ja edistää kansalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia. Luonteeltaan Yhteiskunnan turvallisuusstrategia on valtioneuvoston periaatepäätös, joka ohjaa ja yhtenäistää hallinnonalojen varautumista ja antaa tietoa varautumisen perusteista myös muille toimijoille. (Turvallisuuskomitea 2015, 19-25.)

Nykyisin informaatioympäristöllä on yhä suurempi merkitys arkielämässä ja siinä ilmenevät uhkat vaikuttavat kansalaisten turvallisuuden tunteeseen ja sitä kautta henkiseen kriisinkestävyyteen. (Turvallisuuskomitea 2015,26.)

Häiriötilanteeksi yhteiskunnan turvallisuusstrategiassa (2010) katsotaan tilanne, joka paikallisesti tai tietyn ajan kuluessa uhkaa ja vaarantaa yhteiskunnan toimivuutta. Toimivuudella tarkoitetaan turvallisuutta, kansalaisten elinmahdollisuutta tai toimintakykyä. Se poikkeaa siten normaalista ja aiheuttaa hankaluuksia arkipäivän sujumiseen. Häiriötilanteiden hallinta edellyttää usein laajennettua viranomaisyhteistyötä ja viestintää eri toimijoiden välillä. Niitä voi esiintyä jokaisen yhteiskunnan elintärkeän toiminnon saralla. (Limnell, Majewski & Salminen 2014, 237.)

Huoltovarmuus on yhteiskunnan tavoitetila, jossa kyetään ylläpitämään taloudellisia perustoimintoja yhteiskunnan eri tilanteissa.

Huoltovarmuuskeskuksen mukaan taloudelliset perustoiminnot ovat välttämättömiä väestön elinmahdollisuuksien, yhteiskunnan toimivuuden ja turvallisuuden sekä maanpuolustuksen edellytysten turvaamiseksi niin häiriö- kuin poikkeustiloissa. Konkreettisesti huoltovarmuus tarkoittaa sitä, että yhteiskunnan laajankaan häiriötilanteen aikana ruoka ei loppu kaupoista heti, yhteydet ulkomaailmaan pelaavat, polttoainetta on saatavissa rajoitetussa määrin ja ihmiset sekä tavara liikkuvat. (Limnell ym. 2014, 237.)

Hyvin toimiva talous ja infrastruktuuri ovat yhteiskunnalle välttämättömiä kaikissa tilanteissa. Huoltovarmuudella turvataan yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen ylläpitäminen myös vakavissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Monet arkipäivän välttämättömät elintärkeät toiminnot on sähköistetty, mikä lisää järjestelmän haavoittuvuutta, jos sähkönjakelussa tai tietoliikennejärjestelmässä on ongelmia. (Turvallisuuskomitea 2015, 83.)

2.2 Kunnan varautumisen perusteet

Valmiuslain (2011/1552) mukaan kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja muun poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan etukäteisvalmisteluin varmistaa tehtävistään suoriutuminen myös poikkeusoloissa. Kuntien toiminnan lähtökohtana on, että varautuminen on osa normaalia toimintaa ja johtamista ja kriisijohtaminen on normaalin johtamisen soveltamista erityistilanteissa ja tarvittaessa poikkeuksellisin resurssein. Varautumisesta ja kriisijohtamisesta vastaavat ne toimijat, jotka vastaavat muutoinkin kunnan velvoitteista ja toiminnasta. Varautumisen ajatusmalli kunnissa on muuttunut niin, että ensisijaisesti varaudutaan normaaliaikojen häiriötilanteisiin, ja tätä mallia sovelletaan edelleen poikkeusoloissa

Johtaminen häiriötilanteissa kuuluu toimivaltaisille viranomaisille. Kunnanhallituksen alaisuudessa toimivan kunnanjohtajan vastuulla on järjestää tarvittavaa yhteistoimintaa tukemaan toimivaltaista viranomaista sekä käynnistää tarvittava muiden viranomaisten toiminta. Lisäksi häiriötilanteissa kunnanjohtajan vastuihin kuuluu kokonaisuuden hallinta sekä päätöksenteon ja taloudellisten resurssien varmistaminen kunnan alueella. Tarvittaessa kuntien toiminnasta vastaavat valtuusto, hallitus ja muut luottamushenkilötoimielimet saadaan myös nopeasti kokoon. Häiriötilanteissa johtoryhmän roolina on tukea toimivaltaisten viranomaisten toimintaa kunnan hallinnassa olevilla voimavaroilla.

Sairaanhoitopiireillä on tärkeä rooli kuntien varautumisessa. ”Terveystieteiden tutkimuskeskuksen mukaan sairaanhoitopiirin kuntayhtymän on päätettävä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisesta varautumisesta suuronnettomuuksiin ja terveydenhuollon erityistilanteisiin. Sairaanhoitopiirin kuntayhtymä on lisäksi velvollinen

laatimaan yhteistyössä alueensa kuntien kanssa terveydenhuollon alueellisen valmiussuunnitelman ” (Terveydenhuoltolaki 2010/1326.)

2.3 Yksilön turvallisuus

Mitä on turvallisuus ja mistä tekijöistä se koostuu?

Turvallisuus koostuu neljästä osatekijästä; se on tunnetta, todellisuutta, opittuja malleja ja sietokykyä. Turvallisuuden tunne on subjektiivinen ja siksi sama tilanne voi aiheuttaa toisessa ihmisessä suuremman ja vahvemman turvattomuuden tunteen kuin toisessa. Konkreettisia turvallisuutta parantavia toimenpiteitä tehdessä tulee muistaa, että tunne on tärkeä osa turvallisuuden tuottamista. Pelkkä tunteen tuottaminen tai vahvistaminen ei turvallisuuden rakentamisessa riitä. Turvallisuus riippuu fyysisestä todellisuudesta ja kollektiivisesta ymmärryksestämme siitä, miten asiat oikeasti ovat. Turvallisuuden tunteen vahvistamisen lisäksi on kyettävä tekemään käytännön toimenpiteitä turvallisuuden parantamiseksi. Keskeinen osa turvallisuutta on kykymme sietää erilaisia normaalista turvallisuuden tilasta poikkeavia häiriötilanteita. Kyse on siitä, mikä sietokykymme eli resilienssi on. Kun sietokyky on vahva, pienet tai suuretkaan häiriötilanteet eivät vaivaa meitä liiaksi eivätkä ne saa meitä paniikkiin. Huomioitavaa on, miten sietokyky ajan myötä muuttuu ja kykymme sietää normaalista poikkeavia tilanteita on laskenut verrattuna aikaisempaan aikaan esimerkiksi vuosisata sitten. (Linnell ym. 2014, 34-36.)

2.4 Vapaaehtoiset

Suomalaisessa yhteiskunnassa yhdistys- ja järjestötoiminnalla on vankat perinteet, ja eri alojen vapaalla kansalaisaktiivisuudella on aina ollut suuri yhteiskunnallinen merkitys. Näin myös kokonaisturvallisuuden alalla, jolla järjestöt toimivat rajapintana viranomaisten ja kansalaisten välillä. Sisäisen turvallisuuden sekä maanpuolustuksen alalla toimivat kansalaisjärjestöt vahvistavat toiminnallaan yksilöiden ja yhteisöjen turvallisuutta sekä kykyä selviytyä niin onnettomuus- ja häiriötilanteiden kuin poikkeusolojenkin aikana. Laajan turvallisuuskäsityksen sekä yhteiskuntakehityksen myötä järjestötyö on saanut uusia ulottuvuuksia. Turvallisuus on yksi hyvinvoinnin peruselementeistä. (Turvallisuuskomitea 2015, 143.)

Suomen Punaisen Ristin sosiaalisen hyvinvoinnin asiantuntijan Anita Hartikan mukaan perusta henkiselle kriisinkestävyydelle luodaan arjen työn ja toiminnan kautta. Järjestöjen merkitys suomalaisessa yhteiskunnassa on suuri ja järjestötoiminta ulottuu laajalti yhteiskunnan eri aloille. Hartikka näkee sosiaali-, terveys-, turvallisuus-, kulttuuri- ja liikuntajärjestöjen työn ihmisten parissa rakentavan osaltaan hyvinvointia ja turvallisuutta, vahvistaen yhteisvastuuta sekä auttamisen kulttuuria. Hartikka kertoo järjestö-

jen toiminnan olevan henkisen kriisikestävyyden ja turvallisuuden edistämässä sekä välillistä että välitöntä. Välillistä on ehkäisevä, ihmisten osallisuutta ja yhteisöllisyyttä vahvistava työ sekä osaamisen vahvistaminen, välitöntä puolestaan auttamistoiminta kriisi- ja onnettomuustilanteissa. (Turvallisuuskomitea, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 22-23.)

2.5 Suomen Punainen Risti

Suomen Punainen Risti (SPR) on perustettu vuonna 1877. Tänä päivänä Punaisella Ristillä on Suomessa 30 000 aktiivista vapaaehtoista, lähes 82 000 jäsentä ja 126 000 vakituista verenluovuttajaa. Punaisen Ristin periaatteet ovat: inhimillisyys, tasapuolisuus, puolueettomuus, riippumattomuus, vapaaehtoisuus, ykseys ja yleismaailmallisuus. (SPR 2016.)

SPR:n vapaaehtoiset ensiapupäivystäjät kiertävät vuosittain noin 4 000 yleisötapahtumassa. SPR:llä on nuorten turvataloja, katupäivystystä ja lasten ja nuorten leirejä. Järjestö tukee maahanmuuttajien kotoutumista ja kampanjoi terveyden edistämisen puolesta. Kansainvälistä apua SPR antaa vuosittain noin 50 maahan. Katastrofiavulla pelastetaan luonnononnettomuuksien, sotien ja muiden kriisien vuoksi hätään joutuneita ja autetaan heitä aloittamaan elämänsä uudelleen. (Sahi, Castren, Helistö & Kämäräinen 2007, 158.)

Punaisen Ristin piirit ja paikallisosastot voivat kotimaassa avustaa äkillisten onnettomuuksien uhreja viranomaisten tukena tai omatoimisesti. Tällainen äkillinen onnettomuus voi olla esimerkiksi tulipalo, tulva tai muu luonnononnettomuus, liikenneonnettomuus, suuronnettomuus tai rikoksen uhriksi joutuminen. Apu rahoitetaan järjestön katastrofirahastosta. Suomen Punaisen Ristin osastoissa toimivat vapaaehtoiset ylläpitävät valmiutta omalla paikkakunnallaan kouluttautumalla ja harjoittelemalla muun muassa ensiavun, henkisen tuen ja ensihuollon tehtäviin. Osastot laativat oman valmiussuunnitelman yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa. (Turvallisuuskomitea 2015, 145-146.)

Punainen Risti on varautunut siihen, että se on valmis auttamaan heti, kun jotain sattuu. Tätä kutsutaan valmiustoiminnaksi. Punainen Risti ylläpitää ensiapu- ja muita valmiusryhmiä joka puolella Suomea. Suomen Punainen Risti on Suomen valtion tunnustama julkisoikeudellinen yhdistys, jonka toiminta perustuu vuonna 1949 tehtyihin Geneven sopimukseen ja lakiin Suomen Punaisesta Rististä (2000/238). Suomen Punaisella Ristillä on velvollisuus tukea viranomaisia erilaisissa hätätilanteissa.

Kuten todellisessakin katastrofitilanteessa, myös Äkkilähtö 2016 -harjoituksessa Punaisen Ristin vapaaehtoiset täydentävät viranomaisen tekemää työtä. Punaisen Ristin lakisääteisenä tehtävänä on tukea viranomaisia ihmisten auttamiseksi katastrofitilanteissa. Evakuoinnin

aikana Punainen Risti voi auttaa esimerkiksi evakuoitujen rekisteröimisessä, muonituksen ja hätämajoituksen organisoinnissa ja henkisen tuen järjestämisessä.

2.6 Aiemmat tutkimukset

Koska kyseessä oli ensimmäinen Äkkilähtö 2016 valmiusharjoitus, niin tutkittua tietoa samasta aiheesta oli hyvin niukasti. Löysimme vain yhden opinnäytetyön samasta aiheesta. Valmiutta, kriisejä ja kriisinhallintaa on tutkittu laajemmin. Aiheista löytyy niin opinnäytetöitä kuin väitöskirjoja.

Projektiluontoinen opinnäytetyö toteutettiin Suomen Punaisen Ristin Äkkilähtö-2016 valmiusharjoituspäivänä Reposaaren koululla yhdessä Satakunnan SPR:n piirin Alhaisten osaston sekä Reposaaren koulun, Vapaaehtoisen Pelastuspalvelun ja Reposaaren sopimuspalokunnan kanssa. Tämä harjoitus oli toteutettu iltatilaisuutena, johon osallistui tietyn luokan oppilaat vanhempineen. Opinnäytetyön tutkijat halusivat kehittää oppilaiden ja heidän perheidensä valmiutta toimia mahdollisessa kriisitilanteessa. Lisäksi tutkijat halusivat kehittää omia projektityötaitojansa tämän valmiusharjoituspäivän avulla. (Iso-Heiko & Halkonen 2017.)

Kuntaliiton julkaisema Kriisijohtaminen ja viestintä, tapaus Nokian vesikriisi on tutkimus kriisijohtamisen kolmesta eri vaiheesta; kriisiin varautumisesta, kriisinhoidosta ja kriisin jälkeisestä toiminnasta. Nokian vesikriisin yhtenä opetuksena tutkimuksessa todetaan, että varautumissuunnitelmien ja kriisiviestintäsuunnitelmien olemassaolo ei yksin johda onnistuneeseen kriisiviestintään. Huomiota tutkimuksen mukaan tulisi laajemmin kiinnittää kuntien viestintäkuulttuuriin, viestinnän asemaan organisaatiossa sekä valmiusharjoituksiin. Valmiusharjoituksissa tulisi tutkimuksen mukaan olla erityisesti normaaliolojen häiriötilanteisiin kuuluvia harjoituksia sekä mielekkäitä ja realistisia viestinnän harjoituksia. Keskeiselle sijalle nousevat myös normaaliaikojen yhteistyö- ja sidosryhmäsuhteet. (Seeck, Lavento & Hakala 2008.)

Valmiusharjoituspäivänämme yksi ohjaaja kertoi Kotivara-pisteellä oppilaille, mitä konkreettisesti tarkoittaa olla ilman vettä ja suoriutua arjesta tietämättä, koska saa puhdasta vettä. Hän oli asunut Nokialla silloin, kun vesikriisi oli tapahtunut.

Yläkoululaisten hyvinvointia käsittelevässä opinnäytetyössä tarkasteltiin oppilaiden henkistä turvallisuutta heidän psyykkisten turvallisuuskokemusten kautta. Tutkimuksen mukaan oppilaita sitouttaa asioiden toteuttaminen, kun niitä kehitetään vuorovaikutuksessa. Henkisen turvallisuuden tilan kasvusta on opinnäytetyön mukaan hyötyä kaikille; oppilaalle, ryhmille sekä koko kouluyhteisölle. Tutkijan mielestä se näkyy luovuuden, rohkeuden ja innovaatioiden kasvuna. Koulun toimintakulttuuria on opinnäytetyön mukaan kehitettävä, henkiselle

turvallisuudelle luotava omat tavoitteet ja sen edistäminen ovat opinnäytetyön mukaan koko yhteisön asia. Tutkijan mukaan henkisen turvallisuuden merkitys kasvaa uuden opetussuunnitelman myötä. (Tuomela 2016.)

3 KESKEISET KÄSITTEET JA MÄÄRITELMÄT

3.1 Kriisitilanne

Kriisi on tilanne, jossa ihmisen aikaisemmat kokemukset ja keinot eivät riitä tilanteen ymmärtämiseen eikä psyykkiseen hallitsemiseen. (Packalén 2016.) Kriisi on normaalioloissa tai normaaliolojen häiriötilanteissa esiintyvä tehostettuja toimia edellyttävä tilanne. Normaalioloissa esiintyvät kriisit voidaan hoitaa ja niistä voidaan toipua käyttämällä olemassa olevia toimivaltuuksia ja voimavaroja. Äkillinen kriisi on odottamaton ja epätavallisen voimakas tapahtuma, joka tuottaisi huomattavaa kärsimystä lähes kenelle tahansa. Äkillisen kriisin aiheuttaa aina ulkoinen tekijä. (Packalén 2016.)

3.2 Varautuminen

”Varautumisella tarkoitetaan kaikkia niitä hallinnon ja elinkeinoelämän tai yksittäisen kansalaisen toimenpiteitä, joilla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen kaikissa turvallisuustilanteissa” (Parmes, Fröse’n, Koivukoski, Liskola, Mäkinen, Piispanen, Ristaniemi & Söder 2007, 296.)

Varautumisen tavoitteena on pyrkiä ehkäisemään ennalta häiriö – ja kriisitilanteiden syntyminen sekä toisaalta luoda edellytyksiä häiriötilanteiden ja niiden seurausten hallintaan. (Korhonen & Ström 2012, 9.) Valmiussuunnittelu sisältää organisaation toiminnan suunnittelun normaaliolojen häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa. Valmiussuunnitelman avulla organisaatio määrittelee ne tehtävät ja toimintamuodot, jotka kyseisissä tilanteissa on tarpeen. (Parmes ym. 2007, 281.)

3.3 Viestintä

Toimivan ja tehokkaan viestinnän pääperiaatteita ovat luotettavuus, nopeus ja vuorovaikutteisuus. Viestinnän tulee olla luotettavaa, eli tietojen tulee olla oikeellisia, selkeitä ja riittäviä sisällöltään. Viestinnän pääperiaatteet korostuvat häiriötilanteissa. Viestinnässä tulee kiinnittää huomiota myös alueelliseen ja kielelliseen tasapuolisuuteen. Kriisin aikana viestintää hoidetaan samoilla välineillä monipuolisesti ja tehokkaasti kuin normaalioloissa. Keskeisiä viestinnän välineitä ovat tiedotustilaisuudet,

verkkoviestintä ja puhelinpalvelu. Kriisitilanteessa ihmisten tiedontarve lisääntyy, mutta samalla kyky ymmärtää viestin sisältöä heikkenee. Poikkeusoloissa viestit on hyvä yksinkertaistaa esimerkiksi muistilistoiksi. (Kuntaliitto 2016.)

3.4 Koulun kriisisuunnitelma

Kouluissa pitää olla suunnitelma kriisitilanteiden varalle. Suunnitelmassa tulee olla selkeä työn- ja vastuunjako ajoissa havaitsemiseksi ja tehokkaan hoidon takaamiseksi. Koulun on hyvä varautua traumaattisiin kriiseihin, jotka aiheutuvat äkillisestä, odottamattomasta ja epätavallisen voimakkaasta tapahtumasta. Ennalta varautuminen on tärkeää, koska kriisitilanteissa ihmiset ahdistuvat ja hätäntyvät. Koulu on erityisen haavoittuvainen yhteisö, koska lapsilla ja nuorilla on vain vähän tai ei lainkaan kokemusta kriisien kohtaamisesta. (Waittinen & Ripatti 2011, 10.)

4 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE JA TARKOITUS

Hyvän varautumisen ja turvallisuuden hallinnan periaatteita ovat vastuullisuus ja vastuuttaminen sekä yhteistyölähtöisyys. Vastuusuhteiden tulisi olla selkeitä, mutta samalla esimerkiksi kriiseistä selviytyminen edellyttää yhteistyölähtöisyyttä. Toiminnan tulisi olla osallistavaa ja innostavaa. Yhteistoiminnan edellytyksenä kriisitilanteiden lauetessa on avoimuus ja toimintaan liittyvä keskinäinen ymmärrys. Tämä luo edellytyksiä myös toimivalle viestinnälle. Ennakoitavuuden ja valmistautumisen merkitys on suuri, jotta erilaisista tilanteista voidaan selvittää hyvin. (Juntunen, Nurmi, & Stenvall 2009, 117.)

4.1 Tavoitteet

Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistamista, ohjeistamista, opastamista tai toiminnan järjestämistä. Se voi olla myös jonkin tapahtuman toteuttaminen. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.)

Tavoitteenamme oli järjestää opettavainen koulupäivä, josta olisi hyötyä tulevaisuudessa oppilaille. Olimme itse innostuneita aiheesta, koska halusimme tuottaa uutta käytännöllistä tietoa ja taitoa. Ainutlaatuisiksi koimme sen, että valmiusharjoitus toteutettiin ensimmäistä kertaa Suomessa ja pääsimme pilottiryhmään mukaan. Opinnäytetyön tavoitteenamme oli korostaa SPR:n Pälkäneen osaston näkyvyyttä valmiusharjoituksessa koulun oppilaille eli kuinka paikallinen SPR toimii nopeasti ja varmalla tavalla yhteiskunnan kriisitilanteissa. Opinnäytetyöntekijöille oli tavoitteena myös muun kolmannen sektorin mahdollisimman laaja mukaan saaminen ja yhteistoiminta

kouluyhteisössä. Päivän suunnittelussa oli tavoitteena yhdistää teoria ja käytäntö sekä niiden yhteensovittaminen valmiusharjoituksessa.

4.2 Valmiusharjoituksen järjestäminen toiminnallisena opinnäytetyönä

”Toiminnallisessa opinnäytetyössä toiminta, tuotokseen tähtäävä työn kehittäminen, edellyttää eri vaiheissa mukana olevia toimijoita” (Salonen 2013, 7).

Toiminnallisessa opinnäytetyössä eri toiminnan vaiheet etenevät Salosen mukaan (2013, 7) toimijoiden kanssa vuorovaikutussuhteessa tietyssä toimintaympäristössä. Tämä merkitsee hänen mukaansa keskustelua, arviointia, toiminnan uudelleen suuntaamista, vertaistukea sekä palautteen antoa ja vastaanottoa. Salonen sanoo, että nämä kaikki voivat syntyä vain ihmisten välisessä sosiaalisessa vuorovaikutuksessa toiminnan keskellä.

Valmiusharjoituksen järjestäminen toiminnallisena opinnäytetyönä oli meille luontevaa jatkumoa edelliselle projektillämme. Äkkilähtö 2016 ilmoittautuminen tuli nopealla aikataululla ja tartuimme siihen heti. Aluksi suunnittelimme vain toiminnallista koulupäivää, mutta idea opinnäytetyöksi syntyi vähän myöhemmin.

4.3 Harjoituksen tavoitteena oppilaiden valmiuksien kehittyminen

”Oppilaat oppivat perusopetuksen aikana tuntemaan ja ymmärtämään hyvinvointia ja terveyttä edistävien ja sitä haittaavien tekijöiden sekä turvallisuuden merkityksen ja hakemaan niihin liittyvää tietoa. Oppilaat saavat tilaisuuksia harjoitella toimimaan omasta ja muiden turvallisuudesta huolehtien eri tilanteissa, myös liikenteessä. Heitä ohjataan ennakoimaan vaaratilanteita sekä toimimaan niissä tarkoituksenmukaisesti” (Opetushallitus 2014, 22). Opinnäytetyömme keskittyi valmiusharjoitukseen yläasteen oppilaille ja siinä nimenomaan oppilaiden valmiuksien lisäämiseen toiminnallisten harjoitusten avulla.

Nyky-yhteiskunnassa lapset ja nuoret elävät jatkuvasti muuttuvassa kansainvälisessä yhteiskunnassa. Nykytekniikka mahdollistaa tiedon nopean, laajan ja helpon saamisen. Media välittää myös tietoa, joka ei välttämättä ole totta, mutta nuoren on vaikea todentaa sitä oikeaksi tietotulvan määrästä. Lisäksi kaukana tapahtuvat katastrofit voivat järkyttää nuoren mieltä. Kouluyhteisöt saattavat kohdata monenlaisia kriisejä ja oppilaat kantavat mukanaan yhteisöön yksityiselämänsä kriisejä.

Opetushallituksen opetusneuvoksen Irmeli Halisen mukaan koulu voi parhaimmillaan olla oppilaidensa minuutta vahvistava ja turvallisuutta luova yhteisö. Se voi auttaa jäsentämään informaatiotulvaa, suojautumaan riskeistä ja hahmottamaan turvallisuutta uhkaavia tilanteita. Halinen sanoo, että koulu voi ohjata oppilaita löytämään keinoja

ja välineitä toimia ja selviytyä kriisitilanteista. Se voi myös antaa tukea kriisien pitkäaikaisten vaikutusten käsittelyssä.

Halinen näkee, että haasteena on käsitellä kuormittavia ja ahdistavia asioita tai tilanteita niin, että oppilaiden turvallisuuden tunne ja usko tulevaisuuteen voivat säilyä ja vahvistua. Henkinen kriisinkestävyys rakentuu vähitellen koulupolun aikana, kun oppilaiden osaaminen karttuu ja he kasvavat toimimaan yhdessä erilaisten ihmisten kanssa ja oppivat arvostamaan sekä itseään että toisia. (Turvallisuuskomitea, Opetus- ja kulttuuriministeriö 2015, 19-21.)

4.4 Tutkimuskysymyksen muodostuminen

Harjoituksessa oli mukana monta tahoja toteuttamassa päivää ja se oli haasteellista. Koska kyseessä oli ensimmäinen kerta näin mittavalle harjoitukselle Pälkäneellä, ongelmaksi nousi suuri osallistujamäärä päivän aikana. Mietimme, miten voisimme rajata opinnäytetyötämme niin, että voisimme syventyä ja keskittyä oppilaisiin. Tarkoituksenamme oli selvittää opinnäytetyössämme, minkälainen käsitys oppilailla on valmiudesta sekä mitä taitoja ja valmiuksia he haluaisivat kehittää erilaisissa häiriötilanteissa. Toiminnallisen opinnäytetyön tarkoituksena oli lisätä ja kehittää valmiuksia harjoitusten avulla. Päädyimme tämän perusteella tutkimuskysymykseen Miten oppilaat kokevat valmiuksiensa kehittyneen harjoituksen avulla? Opinnäytetyötä työstäessämme pohdimme, mitä ryhmissä toteutettu valmiusharjoitus antaisi oppilaille. Mietimme, miten tällainen koulussa toteutettu toiminnallinen harjoitus auttaa oppilasta ymmärtämään oppimisen tärkeyttä sekä vastuullisen toiminnan merkitystä oman itsensä kannalta.

4.5 Tutkimukseen valitut menetelmät

Valitsimme tutkimusmenetelmäksi opinnäytetyöhömmä laadullisen, kvalitatiivisen, koska laadullisessa tutkimuksessa kuvataan todellista elämää, ajatuksena, että todellisuus on moninainen. Tutkittavaa kohdetta kuvataan kokonaisvaltaisesti eikä todellisuutta jaeta osiin. Laadullisessa tutkimuksessa pyritään löytämään tai paljastamaan tosiasioita. (Hirsijärvi, Remes & Sajavaara 2014, 161.)

Laadullisen tutkimuksen tarkoitus on ymmärtäminen ja tutkijan rooli on ulkopuolinen osallistuja. (Kananen, 2013, 24.) Tutkimuksen kohdejoukko on valittu tarkoituksenmukaisesti, ei satunnaisotoksen menetelmää käyttäen. (Hirsijärvi ym. 2014, 164.)

Koska tavoitteenamme oli tutkia oppilaiden valmiuksien kehittymistä, laadullisella tutkimuksella meillä oli mahdollisuus tuottaa selitys käytännöstä. Tutkimuksemme kohdejoukoksi valittiin tarkoituksenmukaisesti koulun seitsemännen luokan oppilaat.

Kohderyhmän oppilaille teetettiin kirjallinen kysely ennen ja jälkeen valmiusharjoituksen. Kyselylomakkeen kysymykset olivat strukturoimattomia eli haimme avovastuksilla tietoja heidän taidoistaan. Tutkimusaineisto litteroitiin. Kerätty aineisto analysoitiin sisällönanalyysillä.

Laadullisessa tutkimuksessa kirjoittamisella on merkittävämpi asema kuin teoriapohjaisessa tutkimuksessa. Kirjoittaja havainnoi, hakee selitysmalleja ja kehittelee teoreettisia näkemyksiä tutkimuksen kirjoittamisen aikana. (Hirsijärvi ym. 2014, 266.)

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuden arviointi kohdentuu koko tutkimusprosessiin, sen eri vaiheisiin ja raportointiin. Luotettavuuden arviointi ei noudata tiettyjä sääntöjä, koska jokainen tutkimus on yksilöllinen ja tilannesidonnainen. Luotettavuuden arvioinnissa on myös tutkittava ja tarkasteltava tutkijan asemaa ja toimintaa tiedon hankinnassa. (Krause & Kiikkala 1996, 130-131.)

4.6 Tutkimusaineiston keruu ja aineiston analyysimenetelmät

Sisällönanalyysissa lähtökohtana on tarkoitus luoda sanallinen ja selkeä kuvaus tutkittavasta ilmiöstä. Sisällönanalyysillä pyritään järjestämään aineisto tiiviiseen ja selkeään muotoon. (Tuomi & Sarajärvi 2011, 91-93.) Sisällönanalyysi voidaan tehdä aineistolähtöisesti, teoriaohjaavasti tai teorialähtöisesti. Aineistolähtöiseen sisällönanalyysiin kuuluvat aineiston pelkistäminen, ryhmittely sekä tutkimuksen kannalta oleellisen tiedon erottaminen. Analyysimenetelmiä kannattaa käyttää harkiten ja luovasti. (Tietoarkisto n.d.)

5 VALMIUSHARJOITUKSEN SUUNNITTELU JA SISÄLTÖ

Lähdimme suunnittelemaan valmiusharjoitusta maaliskuussa 2016. Ensimmäisenä otimme yhteyttä Pälkäneen kuntaan ja siellä sivistystoimeen. Sivistysjohtaja Mauri Nest oli yhteyshenkilömme kunnan puolelta. Suunnitelmaa käytiin yhdessä lävitse ja saimme luvan käydä koululla keskustelemassa mahdollisesta yhteistyöstä.

Pälkäneen Yhteiskoulu otti meidät vastaan innolla ja sovimme heti palaverin, jossa katsottiin suunnitelmaa. Kokoonnuimme moniammatillisen tiimin kanssa toukokuussa ja sovimme päivän, jolloin harjoitus toteutetaan. Koulun rehtori teki asiasta ilmoituksen sivistyslautakunnalle, koska syksyn opetussuunnitelma oli jo vahvistettu ja lauantai koulupäivää siirrettiin viikolla harjoituksen vuoksi. Pälkäneen yhteiskoululla opiskelee yläasteen lisäksi lukion oppilaat, mutta

jouduimme rajaamaan osallistujien määrää ja päädyimme tekemään oppipäivän yläasteikäisille.

Yhdessä teimme suunnitelmaa päivän kulusta ja kartoitimme mahdolliset yhteistyökumppanit päivälle. Rastipisteitä suunnittelimme myös SPR:n projektipäällikkö Petra Alijärven kanssa heinäkuussa Tampereella. Heinäkuun lopulla meillä oli päivän sisältö valmiina ja aloitimme yhteistyön kansalaisjärjestöjen kanssa. Elokuussa kokoonnuimme valtuustosaliiin kertomaan suunnitelmaamme. Paikalle pääsi monta järjestöihmistä ja heidän mielestään äkkilähtö oli hyödyllinen tapahtuma oppilaille sekä yhteistyön kehittämiseksi.

Ruokailun päätimme järjestää ulkona, jotta harjoitus olisi mahdollisimman aidon oloinen. Vuokrasimme soppatykin ja teimme tarvikkeista tilauksen koulun keittiön kautta. Yhteiskoulun keittiöhenkilökunta auttoi meitä ja teki osan esivalmisteluista perjantaina valmiiksi. Soppatykki oli meille molemmille uusi tuttavuus ja apua kysyimme kokeneilta keittäjiltä. Ruokaa varasimme kahdelle sadalle henkilölle ja tämän lisäksi tuli huomioida erityisruokavaliot. Onneksemme saimme soppatykin vuokrattua Pälkäneeltä, mikä helpotti sen hankintaa ja kuljetusta. Äkkilähtö materiaalia tilasimme SPR:ltä nettisivuston kautta. Otimme julisteita, jotka kiinnitettiin koulun oviin ja seiniin edellisenä iltana. Oppilaille jaettavaksi tilasimme tarroja ja ensiapumateriaalia.

Seuraava tapaaminen meillä oli opettajien kanssa. Kerroimme lopullisen aikataulun ja ohjelman sisällön. Yhdessä koulun henkilökunnan kanssa katsoimme käytettävissä olevien tilojen soveltuvuuden ja toimivuuden valmiusharjoituspäivän kannalta. Harjoitusviikolla tapasimme yhteistyökumppanit vielä uudelleen ja yhdessä myös laitoimme luokkatilat valmiiksi valmiusharjoituspäivää varten.

Opettajille jaettiin kunkin luokan etenemisaikataulu ja miten kukin luokka kiertää rasteja. Samalla viikolla oli tehty avoin lomakekysely oppilaille, mitä heidän mielestään valmius tarkoittaa. Kysely tehtiin uudestaan harjoituksen jälkeisellä viikolla. Näin saimme tietoa heidän käsityksistään valmiudesta sekä siitä, kuinka he kokivat harjoituksen lisänneen heidän kykyä toimia kriisitilanteissa.

Koska valmiusharjoitusta kuvattiin paikallislehden ja Punaisen Ristin toimesta, tarvitsimme oppilaiden huoltajilta kuvausluvut. Koulun puolelta viestiä huoltajille laitettiin Wilma viestin muodossa. Suurinta osaa oppilaista sai kuvata ja nimet julkaista lehdissä. Valmiusharjoituksesta tehtiin juttu pälkäneläiseen Sydän-Hämeen lehteen sekä Punaisen Ristin Avun Maailma lehteen. SPR Hämeen piiri oli innoissaan siitä, kuinka pienellä paikkakunnalla tehtiin näin mittava valmiusharjoitus. SPR Hämeen piiristä harjoitusta seuraamaan tuli kaksi henkilöä Sini Suomalainen ja Mari Valkonen sekä valokuvaaja Altti Näsi. Kuvia käytettäisiin tulevaisuudessa Äkkilähtö mainoksissa ja muissa julkaisuissa.

Koska kyseessä oli opinnäytetyö, jossa rahallinen osuus jäi meidän maksettavaksi, hankimme muutaman sponsorin kattamaan kuluja. Uotilan leipomo lahjoitti leivät ruokailuun, Pälkäneen Apteekki sidostarvikkeita ensiapupisteelle ja K-Supermarket antoi mehua, kahvia ja keksejä välipalapisteelle.

5.1 Valmiusharjoituksen osallistujat, roolit ja tehtävät

Toiminnalliseen valmiusharjoituspäivään osallistuivat kaikki Pälkäneen yhteiskoulun 7-9 luokan oppilaat, opettajat sekä koulunkäynninohjaajat, yhteensä 180 henkilöä.

Harjoitukseen saimme mukaan seuraavat tahot:

- Jarmo Numminen ja Pälkäneen soroptimistit, jotka hoitivat soppatykin sekä ruuan jakelun
- Pälkäneen Lions Club, liikenneturva, One life-peli
- Pälkäneen seurakunta, kriisityö
- Kostian Kahlaajat, EA-mobiilisovellus
- Pälkäneen Martat, kotivara
- Pälkäneen SPR, ensiapu, minkä yhden tavaran ottaisinkin mukaani
- Aitoon SPR, ensiapu, haavan sidonta
- Hauhon SPR, ensiapu, haavan sidonta
- Onkkaalan VPK, sammutus ja elvytys
- Sydän-Hämeen ensihoito, ambulanssi
- Pauliina Jaakkola, kun verkko kaatuu
- Ritva Majanen, välipalapiste
- Esa Åby, valokuvaus
- K-Supermarket Pälkäne
- Uotilan leipomo
- Pälkäneen Apteekki

5.2 Valmiusharjoituksen tavoitteet

Koulujen puolesta valmiusharjoitustoiminta kohdistuu usein koulun sisäiseen uhkaan, mutta tässä harjoituksessa koulu toimi evakuointipaikkana ja tavoitteena oli tehdä näkyväksi kouluyhteisöä voimavarana. Pälkäneen kunta vastaa koulujensa evakuointisuunnitelmista ja evakuoinnin järjestämisestä. Tärkeää oli saada kokonais käsitys siitä, mitä toimintoja ja rooleja evakuoinnissa avustaminen pitää sisällään ja päästä harjoittelemaan niitä.

2016 käyttöön otettu perusopetuksen opetussuunnitelma kannustaa suuntaamaan koulua ja opetusta ulos yhteiskuntaan sekä toimimaan yhteistyössä koulun ulkopuolisissa oppimisympäristöissä edistämällä yhteisöllistä tiedonrakentamista. (Cantell 2015,15.)

Valmiusharjoituksen tavoitteena oli koota kaikki alueen viranomaiset ja järjestöt mukaan vahvistamaan yhteistyötään ja harjoittelemaan

toimintaa evakuointitilanteessa nuorten tukena. Tavoitteena oli lisätä nuorten valmiuksia sekä kriisinkestävyttä niin yksilö- kuin yhteisötasollakin. Valmiusharjoituksessa hyödynnettiin älypuhelimia ja niillä muun muassa ladattiin ensiapuohjeet kännykkään.

6 VALMIUSHARJOITUKSEN TOTEUTUS

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 1. Jarmo Numminen ja Rauni Tiililä hernekeittoa keittämässä.

Äkkilähtö valmiusharjoitus toteutettiin Pälkäneen Yhteiskoululla 1.10.2016 klo 8.20-12.20 välisenä aikana. Järjestöistä ensimmäisenä paikalla oli Soroptimistit sekä me opinnäytetyön tekijät, kello kuusi aamulla. Päivämme alkoi soppatykin lämmityksellä, jotta tarjoamamme hernekeittolounas olisi valmiina hyvissä ajoin. (kuva 1.) Samalla kasasimme teltan ja teimme ohjattuja reittejä, jotta ruoan jakelu toimisi sujuvasti. Edellisenä iltana olimme laittaneet luokat valmiiksi harjoitusta varten kaikkien rastipisteiden vetäjien kanssa.

Aamulla klo 8 kokoonnuimme ennen päivän aloitusta yhteiseen pikapalaveriin, jossa kertosimme vielä päivän tärkeimmät asiat kaikille järjestäjille ja toivotimme onnea päivään. (kuva 2.)

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 2. Aamun infopalaveri kaikille vapaaehtoisille.

Oppilaat tulivat aamulla kouluun ja menivät omiin luokkiinsa ryhmäohjaajansa kanssa. Päivän avauksen keskusradion kautta suoritti kunnan valmiuspäällikkö Matti Vesava kertomalla, että on sattunut onnettomuustilanne (lavastettu onnettomuustilanne) läheisellä Lahti-Tampere valtatiellä. Vesava kertoi harjoituksen yksityiskohdat ja antoi ohjeet, kuinka tilanteessa toimitaan. Vesava painotti aloituksessaan, että tilanne on harjoitus, ei oikea onnettomuustilanne.

Ryhmäohjaajat keräsivät oppilaista nimilistan ja yksi luokan oppilaista lähti viemään sen evakuoitikeskukseen. Oppilaat kirjattiin järjestelmään ja näin saatiin selville todellinen lukumäärä harjoitukseen osallistuvista oppilaista sekä opettajista. Valmiusharjoituspäivä lähti liikkeelle klo 8.45 ryhmäohjaajien viedessä oppilaat heidän ensimmäiselle rastipisteelleen. Päivän meni nopeasti eikä onneksemme tapahtunut mitään sellaista, mikä olisi saanut päivän kulun sekaisin. Iltapäivällä siivosimme yhdessä koulun tilat, ruokailimme ja kiitimme yhteistyökumppaneita sekä saimme rakentavaa palautetta. Meidän päivämme päättyi klo 14.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 3. SPR Hämeen piirin edustajat Mari Valkonen ja Laura Vesa sekä kunnanjohtaja Janita Koivisto ja Maria Aho keskustelemassa harjoituspäivän aamukuulumisia ennenkuin koululaiset saapuivat.

6.1 Evakuointikeskus

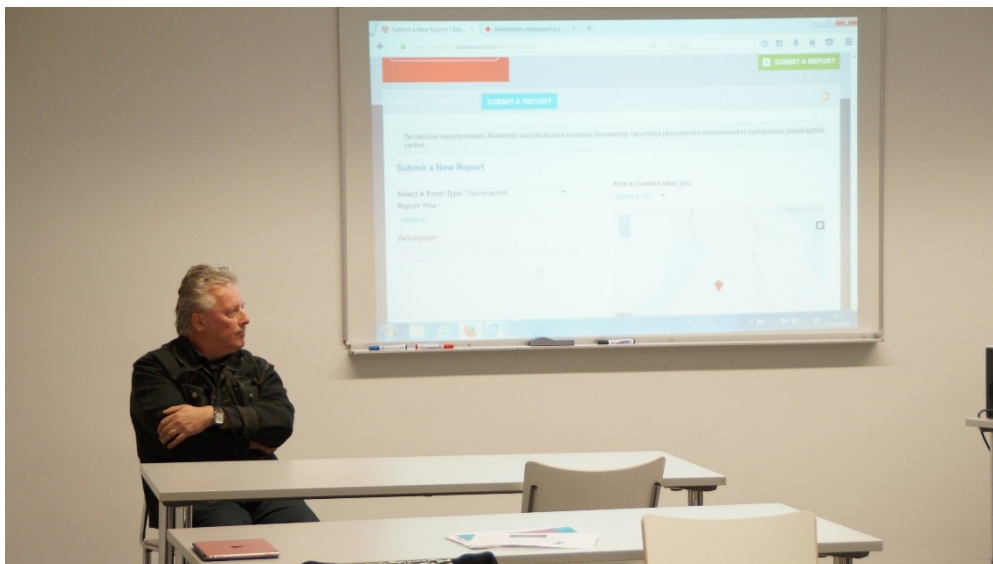
Yleensä Pälkäneen kunnan johtoryhmä toimii myös erityistilanteiden laajennettuna johtoryhmänä, ns. valmiusryhmänä, joka vastaa kriisin hoitamisesta ja myös kriisiviestinnästä. Kuntien johtohenkilöillä ja viestinnästä vastaavilla sekä muilla avainhenkilöillä tulee olla selkeästi nimetyt varahenkilöt. Johtoryhmä pitää yllä tilannekuvaa ja on yhteydessä muihin toimijoihin ja sidosryhmiin. Kunnan viestinnästä vastaava henkilö on valmiusryhmän jäsen ja pitää viestinnän lankoja käsissään. Johtoryhmä kutsuu paikalle tarvittaessa asiantuntijoita eri toimialoilta.

Vaikutuksiltaan merkittävässä ja pitkään kestävässä suuronnettomuuksissa saatujen tilannetietojen ja kunnan johtoryhmän arvion pohjalta on luotava tilannekuva siitä, millaisia vaikutuksia onnettomuudesta tai vakavasta häiriöstä on kansalaisille ja kunnan toiminnalle. Tilannekuvan perusteella voidaan käynnistää tapahtuman edellyttämät, pääosin kunnan vastuulle tulevat jälkihuollon toimet. (Castren ym. 2015, 96-97.)

Suuronnettomuuksien jälkihoitoon on kunnan johdon organisoitava tarvittaessa kunnan koko organisaatio ja yhteistyöverkosto. Sosiaali- ja terveydenhuollon on huolehdittava vammojen ja psyykkisten seurausten jälkihoidosta. Myös suuronnettomuuden pelastustoimintaan osallistuneille auttajille on aiheellista järjestää yhteisiä tilaisuuksia, jossa tilannetta käydään lävitse. (Castren ym. 2015, 97.)

Harjoituksessa valmiusryhmä koostui kunnanjohtajasta, sivistysjohtajasta sekä teknisestä johtajasta. Heidän tehtävänä oli avata tilaisuus sekä

pitää yllä tilannekuvaa SPR:n nettisivuston kautta. Oppilaat kiersivät myös tilanhuoneen kautta eli se oli yksi rastipiste. Valmiusryhmä selvitti kunnan näkökulmasta onnettomuustilanteen asioita muun muassa tiedottamista ja sitä, kuinka kaikki lähtee liikkeelle hätäkeskuksen kautta. Oppilailla oli mahdollisuus kysellä valmiusryhmältä mieltä askarruttavia kysymyksiä.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 4. Valmiuspäällikkö Matti Vesava kunnan evakuointikeskuksessa, joka sijaitsi koulun ryhmätiloissa.

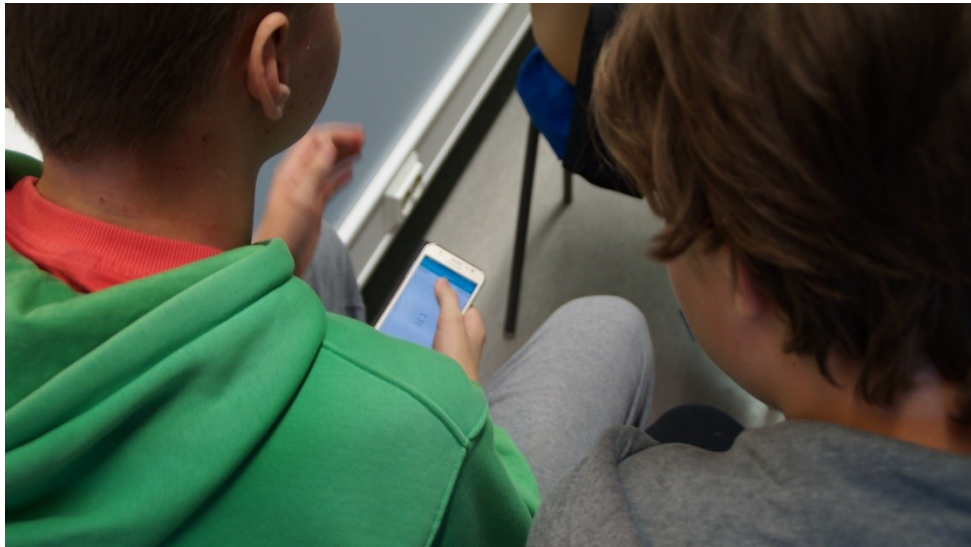

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 5. Kunnanjohtaja Janita Koivisto ja sivistysjohtaja Mauri Nest vastasivat evakuointikeskuksen toiminnasta yhdessä Matti Vesavan kanssa.

6.2 EA-mobiili

Rastipisteellä oppilaat latsivat puhelimeen SPR:n sovelluksen ensiapuohjeista. Tällä rastipisteellä oppilaita auttoivat Kostian Kahlaajat eli paikallinen partio. Suurimmalla osalla oppilaista oli älypuhelin mukanaan. Puhelimen käytöstä tiedotettiin etukäteen, jotta kaikki osasivat varautua ottamalla puhelimen mukaansa rastipisteille.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 6.

Kuvaaja Esa Åby

Kuvat 6 -7. Oppilaat latsivat rastilla ensiapuohjeet puhelimiinsa ja saivat tietoa sen käytöstä.

6.3 EA- piste 1

Haava on ihon tai limakalvon vaurio, johon liittyy myös syvempien kudosten tai sisäelinten vammoja. Haavatyyppejä on useita erilaisia, kuten viiltohaava, pistohaava ja ruhjehaava. Verenvuoto tyrehdytetään mahdollisimman nopeasti. Vuotokohtaa painetaan voimakkaasti ja nostetaan kohoasentoon, jos se on mahdollista. Haava-alue suojataan sidoksella ja tarvittaessa soitetaan hätänumeroon 112. Ensiapua jatketaan hätäkeskuksen ohjeen mukaan. Autettavaa ei saa jättää yksin. (Sahi ym. 2007, 72-73.)

Rastipisteellä opeteltiin haavan sidontaa ohjatusti. Pisteeltä löytyi sidetarvikkeita, joita hyödyntäen oppilaat tekivät painesiteitä toisilleen. Esillä olivat SPR:n kuvalliset ohjeet, kuinka painesidos tehdään. Ohjauksesta ja neuvoista vastasivat Aitoon ja Hauhon SPR:n paikallisosastot.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 8. Haavansidontapisteellä oli painesidontaa parityöskentelyinä ohjaajien auttaessa tarvittaessa.

6.4 EA-piste 2

Tajunnan häiriöt voivat kehittyä nopeasti tai hitaasti. Tämän vuoksi auttajan in seurattava autettavan tajunnassa tapahtuvia muutoksia, kunnes vastuu autettavasta siirtyy ammattiauttajalle. Tajuttomuuden syitä ovat mm. hapenpuute, myrkytys, aivoverenvuoto, liian matala tai korkea verensokeripitoisuus. Tajuton henkilö on tukehtumisvaarassa, sillä nielun lihakset ovat tajuttomalla veltot ja kieli pyrkii painumaan syvälle nieluun. Autettava on tajuton, jos häntä ei saada hereille puhuttamalla ja ravistelemalla, mutta hän hengittää. Tajuton on aina käännettävä kylkiasentoon. (Sahi ym. 2007, 53-54.)

SPR Pälkäneen osasto havainnollisti, kuinka tajutonta potilasta hoidetaan oikea oppisesti. Oppilailla oli myös mahdollisuus ottaa pisteeltä mukaansa kuvalliset ohjeet asiasta. Oppilaat muodostivat pienet ryhmät ja harjoittelivat tajuttoman potilaan kääntämistä. Tässä harjoituksessa pystyi käyttämään puhelinta apuna eli seuraamaan myös sieltä ohjeita.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 9.

Kuvaaja Esa Åby

Kuvat 9- 10. Tajuttoman potilaan hoitoa rastipisteen vetäjien ohjauksen jälkeen.

6.5 One Life peli

Osaatko toimia onnettomuuspaikalla?

One life-pelissä nuoret pääsivät harjoittelemaan, miten toimitaan onnettomuustilanteessa. Pelissä oli myös tarinoita, joissa nuoret pohtivat omaa asennettaan liikenteessä.

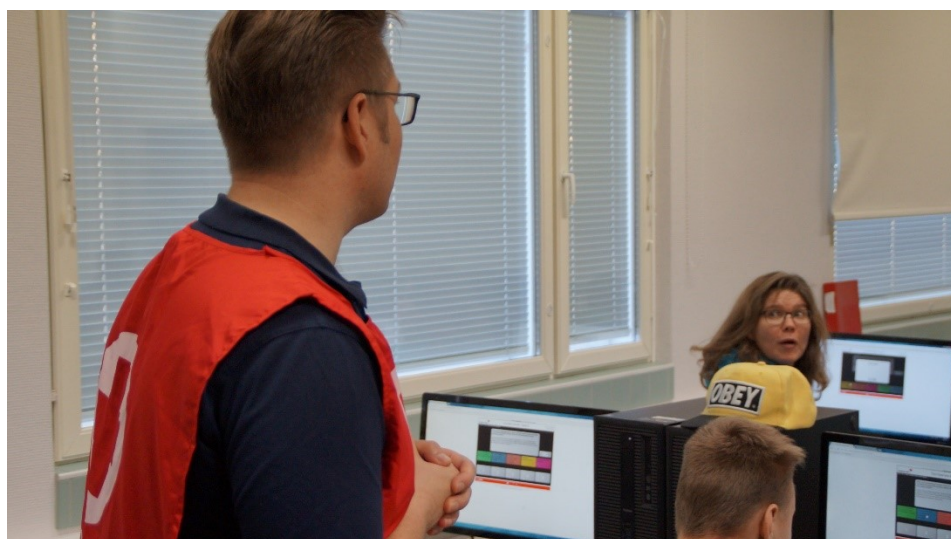
Tästä rastista vastasivat Pälkäneen Lions Club. Harjoitus tehtiin koulun tietokonealuokassa.

<https://www.punainenristi.fi/opiensiapua/ensiapupelit-ja-testit>

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 11.

Kuvaaja Esa Åby

Kuvat 11-12. One life-pelissä kaikki pääsivät harjoittelemaan onnettomuustilanteita nettipelin avulla, kuvassa rastin ohjaaja Mika Pietilä.

6.6 Minkä yhden tavaran sinä ottaisit mukaasi?

Jos kotoa pitäisi lähteä heti ja mukaan saisi ottaa vain yhden tavaran, mikä se olisi?

Tämä rastipiste oli suosittu, koska ensin katsottiin pieni videon pätkä ja sen jälkeen oppilaat kirjoittivat paperille, minkä yhden tavaran he ottaisivat mukaan kriisitilanteessa. Seitsemäsluokkalaisista 80 prosenttia halusi ottaa mukaansa kännykän, seuraavaksi suosituin oli lemmikkieläimet ja kolmanneksi suosituin läheiset ihmiset. Pisteestä vastasivat Jyri ja Hanna SPR Pälkäneen osastosta.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 13.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 14.

Kuvat 13-14. Minkä yhden tavaran sinä ottaisit mukaasi, jos olisi lähdettävä heti?

6.7 Apua, kännykkä ei toimi!

Verkkojen häiriöt johtuvat tyypillisesti sähkösaantiin liittyvistä ongelmista, kaapelivaurioista tai teknisistä verkko-ongelmista. Vaikka kansalaisten kännyköiden käyttö häiriintyisi, viranomaisten verkot ovat lähtökohtaisesti turvattuja. Järjestelmät on kehitetty niin, että kriisitilanteissakin hätäpuhelut menevät läpi, vaikka muutoin soittaminen tai netin käyttö olisi hankaloitunut. Kriisitilanteissa kannattaa keskeyttää kaikki ylimääräinen tietoliikennevirta, ettei kuormita verkkoa. Jos ottaa tallenteita tapahtumapaikalta, voi kysyä viranomaisilta, onko heillä aineistolle tarvetta. Kriisitilanteessa on syytä olla tarkkana sosiaalisen median kanssa eikä luottaa sokeasti kaikkeen somessa jaettuun tietoon. Myöskään kenenkään yksityisyyttä ja kunniaa ei saa loukata sosiaalisessa mediassa. (Jaakkola 2016.)

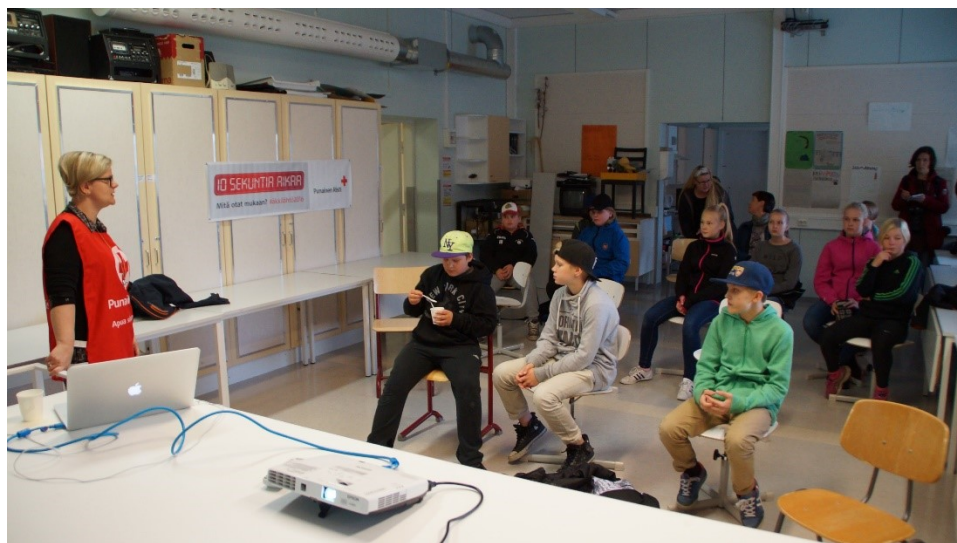
www.112.fi

[112-mobiilisovellus](#)

[ICE-kontakti](#)

www.helpsome.fi

www.spr.fi/mobiilisovellus

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 15. Pauliina Jaakkola kertoi oppilaille, mitä tehdä, jos verkko kaatuu eikä kännykkä toimi.

6.8 Kotivara

Pälkäneen Martat kokosivat kotivara pisteen. He olivat laittaneet esille tuotteet, jotka ihminen tarvitsee tietyksi aikaa kriisitilanteessa. Kotivara tarkoittaa, että kotiin hankitaan välttämättömiä elintarvikkeita viikoksi kriisin varalle. Tällaisia tilanteita ovat mm. sairastuminen, lakko, pitkäkestoinen sähkökatko.

”Kotivara ei ole erillinen hätävarasto, vaan tuotteita käytetään ja kierrätetään koko ajan. Kokoa mieleisesi kotivara sellaisista elintarvikkeista, joita käytät muutenkin. Mieti myös mitä ja miten voit tarvittaessa laittaa ruokaa sähkökatkon aikana” (Marttaliitto 2017.)

Marttaliitto on tehnyt esimerkki laskelman aikuisen ihmisen viikon ruokatarpeista. Rastipisteellä oli esillä alla olevat tuotteet, jotta oppilaiden oli helpompi mieltää mitä ja kuinka paljon yksi ihminen tarvitsee viikoksi ruokaa.

Perunaa	½ kg
Riisiä ja makaronia	½ kg
Öljyä ja rasvoja	½ kg
Sokeria ja hunajaa	½ kg
Viljavalmisteita, pähkinöitä	½ kg
UHT maitoa	1l
Maitoa ja maitojauhetta	1,3 kg
Vihannekset ja juurekset	1,5 kg
Hedelmät ja marjat	1 kg
Lihaa, kalaa, kanaa, kananmunia	1 kg
Herkkuja	1 kg

(Marttaliitto 2017.)

Jos vedenjakelu keskeytyy tai vesijohtovesi saastuu, viranomaiset perustavat vedenjakelupisteitä. Pälkäneellä vedenjakelusta vastaavat ensisijaisesti vapaapalokunnat, joita kunnassa on useampia. Jokaisen on huomioitava riittävä veden tarve, sillä juomavettä ja muita juomia tarvitaan 16 litraa henkeä kohden viikoksi. Oppilaille oli yllätys, kuinka paljon yksi henkilö tarvitsee vettä viikon aikana. Muita varautumiseen tarvittavia välttämättömyystarvikkeita ovat mm. lääkkeet, kynttilät ja tulitikut. Lisää tietoa saa Marttaliiton nettisivulta.

<http://www.varaudu.info/opas/Kotivara>

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 16. Marttojen kotivara piste oli koulun kotitalousluokassa.

6.9 Srk-kriisityö

Viranomaisten varautumisvelvollisuutta sääntelevät valmiuslaki (2011/1552) ja pelastuslaki (2011/379) koskevat myös kirkkoa. Evankelis-luterilaisen kirkon valmiussuunnittelua toteutetaan kirkon hallinnollisen rakenteen eli keskushallinnon, hiippakuntien, seurakuntien sekä seurakuntayhtymien eri tasoilla. Valmiussuunnittelun kokonaisohjauksesta vastaa Kirkkohallitus. Suuronnettomuus- ja kriisitilanteissa kirkko toimii osana valtakunnallista pelastustoiminnan kokonaisuutta, ja kirkon toiminnan muodot sekä painotukset mukautetaan tarvittaessa nopeasti kulloisenkin tilanteen erityisvaatimuksiin. (Turvallinen Suomi.)

Kriisihoitoa pitäisi antaa nopeasti ja lähellä. Se pitäisi toteuttaa riittävän aikaisessa kriisin vaiheessa ja riittävän intensiivisesti, mieluiten yhdistettynä muuhun tarvittavaan hoitoon. Kriisihoidossa keskitytään kriisin aiheuttaneen tapahtuman ja sen seurausten käsittelyyn. Siinä kunnioitetaan ihmisen omia voimavaroja kriisin luonnollisen kulun läpikäymisessä. (Sahi ym. 2007, 137.)

Pälkäneen seurakunta otti vastuun kriisitilanteesta ja sen henkisestä hoitamisesta. Kappalainen Janne Vesto, yhdessä nuorisotyöntekijä Senni Nissilän kanssa vastasivat pisteen sisällöstä. He ottivat esiin tapauksen, joka kosketti muutamia vuosia sitten pälkäneläisiä nuoria. Kyseessä oli auto-onnettomuus, jossa kuoli ja loukkaantui useita nuoria. Tämän tapauksen tiimoilta he kävivät läpi kriisityötä seurakunnan näkökulmasta.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 17.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 18.

Kuvat 17-18. Seurakunnan kriisityön vaiheita kävivät läpi Janne Vesto ja Senni Nissilä.

6.10 Liikenneturva

Tieliikennelain (1981/267 § 42.) mukaan jalankulkijan on pimeällä tiellä liikuttaessa yleensä käytettävä asianmukaista heijastinta. Liikenneturvan haasteena on nuorten henkilöiden suuri osuus liikenteessä sattuvista henkilöonnettomuuksista. www.liikenneturva.fi

Pälkäneen Lions Clubin miehet hoitivat liikenneturvan heijastin kampanjaa. Pimeässä luokassa kokeiltiin taskulampuilla heijastimien tehoa eri matkoilta ja rastipisteen vetäjät kertoivat ammatillisesta näkökulmasta esimerkkejä, joista keskusteltiin yhdessä.

6.11 Ambulanssi/ elvytys

Ensihoitopalvelujen järjestäminen on kansanterveyslain veloitteella kunnan tehtävä. Kunnan tulee huolehtia sairaankuljetuksen järjestämisestä, järjestää ja ylläpitää lääkinnällistä pelastustoimintaa ja ylläpitää paikallisiin olosuhteisiin nähden riittävä sairaankuljetusvalmius. (Silfvast, Castren, Kurola, Lund & Martikainen 2010, 334.)

Hätäilmoitus tehdään heti, kun todetaan, että auttamistilanteessa tarvitaan ammattiapua, yleensä heti tilannearvion jälkeen. Hätäilmoitus tehdään yleiseen hätänumeroon 112. Arvion ja päätöksen lisäavusta ja avun laadusta tekee hätäkeskuksen päivystäjä. Soittajalta tiedustellaan tilannekuvaa eli kysytään kysymyksiä tilanteesta, samalla annetaan neuvoja, kuinka toimia siihen saakka, kunnes saadaan ammattiapua paikalle. (Sahi ym. 2007, 22-23.)

Sydän-Hämeen ensihoito esitteli ambulanssia ja oppilaat saivat rastilla kattavan kuvauksen toiminnasta onnettomuuspaikalla. Tämä rastipiste oli haastava, koska auto ja miehistö olivat samalla hälytysvalmiudessa. Aamupäivällä auto sai olla käytössämme, mutta ennen puolta päivää tuli hälytys ja auto lähti tehtävälle. Varapisteinä toimi elvytyspiste sisätiloissa. Onkkaalan Vpk hoiti elvytyspistettä. Kukin oppilas sai halutessaan kokeilla elvyttämistä nukella.

Elvytyksen onnistumisen ratkaisee ennen kaikkea aika, joka kuluu sydämenpysähdyksestä elvytyksen aloittamiseen. On tärkeää tunnistaa nopeasti elvytystä vaativa hätätilanne ja soittaa hätänumeroon 112 ammattiavun saamiseksi. Nopeasti aloitettu elvytys kaksin- tai jopa kolminkertaistaa autettavan selviytymisen mahdollisuuksia. Keskeytymätön elvytys hidastaa aivojen vaurioitumista ja pidentää olennaisesti aikaa, jonka kuluessa on vielä mahdollista palauttaa sydämen oma toiminta. (Sahi ym. 2007, 61.)

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 19. Oppilaat tutustumassa ambulanssin toimintaan.

6.12 Ensisammutus

Sahin mukaan jokaisella kansalaisella on oikeus saada apua ja velvollisuus auttaa. (Sahi ym. 2007, 18.)

”Pelastuslain mukaan jokainen, joka huomaa tai saa tietää tulipalon syttyneen tai muun onnettomuuden tapahtuneen tai uhkaavan eikä voi heti sammuttaa paloa, on velvollinen tekemään hätäilmoituksen sekä ryhtymään kykyjensä mukaan pelastustoimintaan” (Pelastuslaki 2003/468 § 28.)

Paikalla oli paloauto Onkkaalan VPK:n miehistön kanssa. Pisteessä sammutettiin tulipaloa joko jauhesammuttimella tai tukahduttamalla. Jokainen oppilas sai kokeilla taitojaan päivän aikana.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 20.

Kuvaaja Esa Åby

Kuva 21.

Kuvat 20- 21. Ensisammutuspiste oli koulun takapihalla ja jokainen oppilas sekä myös opettajat saivat kokeilla tulipalon sammuttamista ohjauksen mukaan.

Kuvaaja Esa Åby

kuva 22. Hernekeitto-lounas koulun takapihalla

7 TULOKSET JA NIIDEN ARVIOINTI

7.1 Valmiusharjoituksen toteutus

Toiminnallisen opinnäytetyön arvioinnissa tärkein osa on tavoitteiden saavuttaminen. (Vilkkä & Airaksinen.2003, 155.)

Toiminnallisessa opinnäytetyössä tulee usein vastaan asioita, joita ei voi toteuttaa suunnitelmiensa mukaan. Siksi on hyvä pohtia, mitkä tavoitteet jäivät saavuttamatta ja miksi sekä mitä tavoitteita muutettiin prosessin aikana ja miksi. (Vilkkä ym. 2003, 155.)

7.2 Oppilaiden valmiuksien kehittyminen

Oppilaille jaettiin viikkoa ennen valmiusharjoituspäivää kyselylomake (liite 1.) jolla pyrittiin kartoittamaan heidän valmiuksiaan ja ymmärrystään käsitteestä valmius. Oppilaille ei kerrottu missään vaiheessa tulevasta valmiuspäiväharjoituksista, koska päivästä haluttiin tehdä mahdollisimman todenperäinen. Seitsemäsluokkalaista oppilaita on koulussa yhteensä 59 ja heistä 42 palautti ennakkokyselyn. Mielestämme saimme kattavan otannan kysymyksiimme. Oppilailta kysyttiin, mitä heidän mielestään valmius tarkoittaa ja pyydettiin kertomaan siitä muutamalla lauseella.

Valmius tarkoittaa sitä, että tiedetään, mitä tehdä tai minne mennä, jos jotain sattuu.

Se tarkoittaa mielestäni sitä, että ollaan varauduttu etukäteen auttamaan ihmisiä, jotka ovat kriittisessä tilassa.

On valmistautunut oikealla varustuksella ja asenteella, on valmis siihen, mitä tulee tapahtumaan.

Vastaajista 83 % oli sitä mieltä, että valmius on valmistautumista, varautumista ja auttamista, jos jotain sattuu.

17 % vastaajista ei tiennyt, mitä valmius tarkoittaa.

Kun oppilailta kysyttiin, olivatko he olleet tilanteessa, joissa ovat joutuneet käyttämään taitojaan toisen ihmisen auttamiseen, vain kaksi vastaajaa kertoi auttamiskokemuksistaan.

Miten koet, onko sinulla valmiuksia toimia erilaisissa hätätilanteissa, esimerkiksi onnettomuuden sattuessa, osaatko toimia onnettomuuspaikalla?

Osaan toimia suurimmassa osassa tilanteista, mutta en kaikissa hätätilanteissa.

En ole varma, mutta pysyisin rauhallisena ja kutsuisin apua, jos tarvisi.

Vastaukset jakaantuivat seuraavasti:

En ole varma	5%
En tiedä	7%
En osaisi toimia	2%
Ehkä	10%
Jotenkin	12%
Osaan	64%

Viimeisenä kysymyksenä oppilailta kysyttiin, mitä taitoja ja valmiuksia he haluaisivat oppia?

Haluaisin oppia tekohengityksen antoa ja elvytystä. Myös ensiapua haluaisin opetella.

Elvyttämään, puristussiteen, selviytymistaitoja, pelastaa hukkumiselta.

Valmiusharjoituksen jälkeisellä viikolla tehtiin oppilaille jatkokysely (liite 2.) Kysyimme heiltä: Koetko valmiutesi kehittyneen Äkkilähtö 2016 valmiusharjoituspäivän jälkeen?

Kyselyyn vastasi 26 oppilasta. Heistä

65,4 % vastasi kyllä

23,1 % vastasi kyllä vähän

19% kyselyyn vastanneista koki, ettei heidän valmiutensa ollut kehittynyt valmiusharjoituspäivän jälkeen.

Mikä oli päivässä parasta, mihin olit tyytyväinen?

Osaan laittaa ihmisen kylkiasentoon.

Siihen, että näytettiin, kuinka elvytetään.

Oppii hyödyllisiä taitoja.

Saimme myös koulun käytävällä nuoren antaman suoran palautteen:

Elämäni paras lauantai koulupäivä.

Lisäksi saimme arvokasta tietoa tutkimukseemme palautekyselyllä (liite 11) vapaaehtoisilta rastien pitäjiltä sekä opettajilta ja ohjaajilta, jotka kiersivät rasteja oppilasryhmiensä kanssa.

Miten päivä onnistui, mihin olit tyytyväinen?

Eri tahojen/yhteisöjen kokoaminen yhteen hyvä juttu, kokonaisuutena mukava kokemus.

Päivä oli oikein onnistunut ja asiat tuli hyvissä tiiviissä paketissa. Hyvät ja kiinnostavat aiheet joka pisteellä.

Hyvin rullasi koko päivän, pisteet sopivan pituisia, mukavasti toimintaa.

Myös nuoret saivat vapaaehtoisilta rastien pitäjiltä palautetta, mikä on meille tutkijoina huomionarvoista tietoa. Heidän mukaansa nuoret olivat:

Kohteliaita, esimerkillisiä ja mukavia nuoria, ryhmät käyttäytyivät erinomaisesti ja rasteilla syntyi vuorovaikutustilanteita.

Mitä kehitettävää päivän valmiusharjoituksessa mielestäsi on?

Infoa päivän ohjelmasta vapaaehtoistoimijoille vielä enemmän.

7.3 Työn toteutuksen arviointi

Opinnäytetyön luotettavuutta voidaan tarkastella opinnäytetyöprosessin vaiheiden avulla. Luotettavuudessa on kysymys siitä, että eri vaiheet tehdään oikein, jotta saadaan luotettavaa ja uskottavaa tutkimustietoa. Kaikki ratkaisut ja valinnat tutkimuksen vaiheissa perustellaan. Tutkimuksen pitää olla kirjoitustyyliltään hyvä ja selkeä sekä tuoda esille uusia näkökulmia aiheeseen. Tutkimusaineiston pitää olla tuoretta, ei kauan aikaa sitten tehtyä. Käsitteiden avaaminen niin, että lukija ymmärtää mistä on kyse, on ensiarvoisen tärkeää. Laadullinen tutkimus soveltuu parhaiten alueille, jolta on vain vähän aikaisempaa tutkimusta. (Paunonen & Vehviläinen-Julkunen 1997, 220.)

Olemme pyrkineet analysoimaan vastauksia ennakkoluulottomasti ja sitä silmällä pitäen, että seuraava valmiusharjoitus on astetta parempi kuin tämä ensimmäinen. Kyselylomakkeen muokkaaminen on yksi konkreettinen ja tärkeä asia suunniteltaessa seuraavaa harjoitusta. Aineistonkeruumenetelmäksi sopisi mielestämme paremmin fokusryhmähaastattelu. Tämä valikoidussa ryhmässä tapahtuva haastattelumuoto tuottaa monipuolista ja syvempää tietoa avoimen kyselylomakkeen sijaan. Samalla tutkijoille syntyisi jo opinnäytetyön työstämisvaiheessa vuorovaikutustilanteita tutkittavan kohderyhmän kanssa.

Millainen on hyvä valmiusharjoitus koulussa?

Olemme tämän opinnäytetyön tuloksena kirjanneet käytännön muistilistan siitä, mitä tulee ottaa huomioon, kun suunnittelee tapahtumaa.

Valmiusharjoituksen onnistumiseen vaikuttavat tekijöitä ovat:

1. Harjoituksen tavoitteet ovat kohderyhmälähtöisesti ja konkreettisesti määriteltäviä.
2. Harjoituksen toteutustapa on valittu yhdessä sovittujen tavoitteiden mukaan.
3. Taustaskenaario ja tilannekuvaus ovat harjoituksessa todenmukaisia ja ajankohtaisia.
4. Harjoitusta johdetaan tilanteeseen sopivalla tavalla, harjoituksella on alkutilanne sekä selkeä lopetus.
5. Harjoitukseen osallistuvat edustavat monia eri ryhmiä.
6. Osallistujat tekevät aktiivisesti yhteistyötä koko valmiusharjoitusprosessin ajan, alkaen suunnittelusta purkutilaisuuteen asti.
7. Harjoituksen toimintaympäristö on kohderyhmälle turvallinen ja järjestelyt tukevat harjoituksen toteutumista.
8. Harjoituksen jälkeen järjestetään yhteinen purkutilaisuus, jossa harjoituksesta saatu tieto ja kokemus kootaan yhteen ja valmiussuunnitelmia päivitetään tarpeen mukaan.

Kuvaaja Hanna Åby

Kuva 23. Loppu hyvin, kaikki hyvin. Vapaaehtoisten purkutilaisuus päivän jälkeen hernekeittolounaan kera.

Kuvaaja Hanna Åby

Kuva 24. Opinnäytetyön tekijät Tiina Aho ja Maria Aho.

8 POHDINTA

Miksi valitsimme toiminnallisen opinnäytetyön?

Varmaan ainakin siksi, että yhdessä tekeminen ja yhteisöllisyys korostuivat tässä mallissa. Halusimme tarjota yläasteen oppilaille toisenlaisen, toimintaa sisältävän koulupäivän. Päivän aikana opeteltiin perustaitoja, joita nuoret saattavat joutua kohtaamaan äkillisesti. On hyvä osata soittaa apua, sitoa pieniä haavoja tai auttaa mopolla kaatunutta kaveria. Näitä perustaitoja tarvitaan elämän aikana, jotkut useammin, toiset eivät ehkä koskaan. Samalla osallistujille tuli enemmän tietoa riskienotosta, vaaratilanteiden välttämisestä ja varautumisesta. Suurelle osalle oppilaista oli täysin uutta Marttojen kotivarapiste.

Toiminnallisen opinnäytetyön työstämisessä aktivoituvat Salosen (2013,19) mukaan monet ammatilliset kvalifikaatiot eli kyvyt tietojen ja taitojen avulla suoriutua työtehtävistä muuttuvissa olosuhteissa. Salonen kertoo niitä olevan suunnitelmallisuuden, vastuullisuuden, itsenäisyyden, vuorovaikutteisuuden, epävarmuuden siedon, sitkeyden sekä itsensä kehittämisen taidon. Salonen (2013,6) näkee toiminnallisen opinnäytetyön toimintaoppimisena, jossa opiskelija pystyy kehittämään ajatteluaan sekä ammatillista osaamistaan niin, että pystyy hyödyntämään sitä työelämässään.

Opinnäytetyö prosessina oli mielenkiintoinen ja ammatillisesti kasvattava. Tiedonkeruumenetelmät, aineiston riittävyys sekä analyysimenetelmien valinta toiminnalliseen opinnäytetyöhön ovat olleet prosessin työstävimpiä osuuksia. Opinnäytetyön kirjallisessa osuudessa suurin haaste oli meille yhteisen aikataulun löytyminen. Teimme opinnäytetyötä aika pitkän aikaan, koska ilmoittautuminen Äkkilähti2016 valmiusharjoitukseen oli jo keväällä 2016. Siitä lähtien työstimme ajatusta ja solmimme yhteistyökuvioita loppukesään saakka. Varsinainen suunnittelu oli jo helpompaa, koska SPR:n nettisivustolle oli koottu vinkkejä, kuinka päivän voi toteuttaa. Saimme vapaat kädet suunnitella koulupäivää ja valitsimme yhteistyökumppaneita, joiden kanssa tiesimme jo ennestään asioiden sujuvan hyvin. Pienellä paikkakunnalla toimiessa on helppo lähestyä ihmisiä ja saada heidät mukaan yhteisen hyvän vuoksi.

Opinnäytetyön onnistumiseen vaikuttavat monet tekijät. Olemme tyytyväisiä opinnäytetyön toiminnallisen osuuden onnistumiselle. Päivän aikataulu oli tiukka, mutta onnistuimme sen toteuttamisessa kiitettävästi. Päivä oli tietyllä tapaa henkisesti raskas, koska pelkäsimme etukäteen oppilaiden innostumista ja ehkä sitä, että heidän mielestään päivä olisi hyvin tylsä. Onnistumisen iloa koimme päivän päätteeksi, kun suljimme koulun ovia kahden aikaan iltapäivällä.

Mukana olleet järjestöt ja yhdistykset antoivat heti positiivista palautetta päivästä. Palautteen mukaan päivä oli mieluinen ja kehittävä. Oppilaiden palautteet saimme seuraavalla viikolla käyttöömmek. Tästä on hyvä jatkaa ja tehdä vastaavanlainen harjoitus vuonna 2019, jolloin on seuraava Äkkilähtö valmiusharjoitus.

Tällaisesta päivästä voisi tehdä vuosittaisen tapahtuman ja kehittää sitä vieläkin toimivammaksi ja haastavammaksi, koska vain harjoittelemalla valmiudet ja henkinen kriisinkestävyys kasvavat ja kehittyvät. Hyvä valmiusharjoitus koostuu monista tekijöistä. Suunnitteluvaiheessa täytyy olla realistinen sekä selkeä tilannekuva, mitä halutaan saavuttaa. Osallistujien ikä ja motivaatio vaikuttavat valmiusharjoituksen suunnitteluun ja toteuttamiseen oleellisesti. Käytettävissä oleva aika ja henkilöresurssit sanelevat harjoituksen laajuuden ja osallistujamäärän suuruuden. Vetovastuussa olevien henkilöiden aika ja mahdollisuus järjestää harjoitus on yksi realiteetti, millaiseksi harjoitus voi muodostua. Hyvät yhteydet kolmanteen sektoriin ja kunnalliseen toimijaan ovat edellytys onnistumiselle.

Valmiusharjoituksella vahvistetaan ja opetetaan osallistujille perusvalmiuksia, kuinka toimia kriisitilanteissa. Nykyään luonnonilmiöt jo yksistään aiheuttavat vuosittain toimenpiteitä, varautumisella täytyy turvata elintärkeitä toimintoja. Sähkökatkot ja myrskyjen aiheuttamat tuhot saartavat ihmisiä koteihin, jolloin on hyvä osata toimia oikein. Marttojen tuottama kotivarapiste opetti varautumista ruoan suhteen ja on yksi esimerkki siitä, kuinka varaudutaan helposti.

Nuorille valmiusharjoitus opetti kullnarvoisia ensiaputaitoja helpolla tavalla. Kännykkään ladattava ensiapu-mobiilisovellus on aina mukana ja käytettävissä tarvittaessa. Kun tulee auttamistilanne eteen ja kyky toimia heikkenee, niin voi ottaa puhelimen avuksi ja sen avulla auttaa oikeaoppisesti. Perustaidot on hyvä osata ihan kaikkien ihmisten ikään katsomatta.

Mielestämme kehitettävää olisi ainakin päivän jälkeen pidettävä kooste tapahtumista sekä siitä, kuinka kansalaisille on tarjolla kriisiapua onnettomuuden jälkeen. Onnettomuustilanteen läpikäyminen ryhmässä ja omien ajatusten purku on tärkeä osa kriisityötä. Kehittämisen paikka on myös oppilaiden kysymyslomakkeen täyttäminen ennen ja jälkeen valmiuspäivän. Jos kyselyllä halutaan saavuttaa tutkimustuloksia niin kyselylomakkeet pitäisi täyttää huolella ja vastaukset kaikkiin kysymyksiin tulisi saada kaikilta osallistujilta.

Tutkimuksemme perusteella olemme tulleet siihen tulokseen, että päivän sisällön suunnittelu tulisi aloittaa yhdessä oppilaiden kanssa. Uuden perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa on monialaisten oppimiskokonaisuuksien järjestäminen, jolla opiskeltavien asioiden monialaisuutta ja eheyttämistä edistetään. Uuden

perusopetussuunnitelman (POPS 2014, 25-27) mukaan monialaiset oppimiskokonaisuudet rakennetaan osaksi koulutyötä paikallisesti sovitulla tavalla. Suunnittelussa on olennaista oppilaiden aito toimijuus sekä aktiivinen rooli. Tarkoituksena siinä on, että yhdessä oppilaiden kanssa mietitään ja valitaan sisällöt sekä niiden toteuttamistavat niin, että oppimiskokonaisuuden aikana oppilaat pääsevät työskentelemään toiminnallisesti heidän merkityksellisiksi kokemiensa sekä heidän kokemusmaailmaan kuuluvien asioiden äärellä. Tämä mahdollistaa myös yhteistyön koulun ulkopuolisten toimijoiden kanssa ja hyödyntää erilaista asiantuntemusta sekä lisäksi erilaisia oppimisympäristöjä. (Cantell 2015, 12, 31-33.)

Äkkilähti 2016- valmiusharjoitus oli maassamme ensimmäinen laatuaan. Tähän valmiusharjoitukseen lähti kattavasti mukaan SPR:n paikallisosastoja eri puolelta Suomea. Harjoituksen tarkoituksena oli opetella toimintaa poikkeusoloissa, äkillisen kriisin sattuessa. Pälkäneellä on tarkoitus järjestää vastaavanlainen harjoitus toistekin. Tämän opinnäytetyön tutkimustulokset ovat hyödynnettävissä, kun kehitetään uusia valmiusharjoituksia. Siitä hyötyvät kaikki, niin opettajat, oppilaat kuin myös kunta sekä järjestöt. Seuraava Äkkilähti valmiusharjoitus järjestetään vuonna 2019. Opinnäytetyömme avulla seuraava valmiusharjoitus on helpompi järjestää, koska runko päivälle on valmiina. Hyväksi koetut kohdat voidaan käyttää sellaisenaan ja kehittämistä tiettyihin osioihin voidaan tehdä tämän opinnäytetyön avulla. Toivomme, että opinnäytetyöstämme on hyötyä tuleviin Äkkilähti valmiusharjoituksiin osallistuville toimijoille. Me teimme oman näköisemme päivän, jo ihan senkin takia, ettei harjoitusta ollut aikaisemmin pidetty. Myöskään aikaisempaa tutkimustietoa ei ollut käytettävissämme.

Sosionomin näkökulmasta opinnäytetyömme vahvisti projektisuunnittelua, verkostotyöskentelytaitoja sekä moniammatillista yhteistyötä. Samalla kasvatimme paineensietokykyämme ja vahvistimme laajan kokonaisuuden hallintataitojamme. Jatkossa työelämässä olemme vahvoilla projektityöskentelyn saralla, koska olemme tehneet toiminnallisen opinnäytetyön lisäksi turvapaikanhakijaprojektin.

Opinnäytetyömme onnistumisesta kiitämme kaikkia Äkkilähti 2016 valmiusharjoitukseen osallistuneita sekä taustatukea antaneita henkilöitä. Kiitos myös Hämeen Ammattikorkeakoulun opettajille tästä mahdollisuudesta sekä ohjauksesta opinnäytetyöprosessin aikana.

LÄHTEET

Cantell, H. (2015). *Näin rakennat monialaisia oppimiskokonaisuuksia*. Jyväskylä: PS-kustannus.

Castren, M., Ekman, S., Ruuska, R. & Silfvast, T. 2015. *Suuronnettomuus-opas*. 3. painos. Tallinna: Printon.

Castren, M., Helistö, N., Kämäräinen, L. & Sahi, T. (2007). *Ensiapuopas*. 5-7. painos. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Hirsijärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2014). *Tutki ja kirjoita*. 19.painos. Porvoo: Bookwell Oy.

Iso-Heiko, T & Halkonen, N. (2017). *Suomen Punaisen Ristin Äkkilähtö – 2016 Valmiusharjoituspäivä Reposaaressa koululla*. Opinnäytetyö. Hoitotyön koulutusohjelma. Satakunnan Ammattikorkeakoulu. Haettu 10.08.2017 osoitteesta <http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201704044180>

Jaakkola, P. (2016). Äkkilähtö 2016. Apua, kännykkä ei toimi, toimintarastin luento, 1.10.2016 Pälkäneen yhteiskoulu.

Juntunen, P., Nurmi, V-P. & Stenvall, J. (2009). *Kuntien varautuminen ja turvallisuuden hallinta muuttuvissa hallinto- ja palvelurakenteissa*. Helsinki: Kuntaliitto.

Kananen, J., *Case-tutkimus opinnäytetyönä*. 2013. Jyväskylän Ammattikorkeakoulun julkaisu 143. Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print.

Kansanterveyslaki. Haettu 10.9.2017 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1972/19720066>

Krause, K. & Kikkala, I. (1996). *Hoitotieteellisen tutkimuksen peruskysymyksiä*. Tampere: Tammer-Paino Oy.

Korhonen, J. & Ström, M. (2012). *Kunnan valmiussuunnitelman yleisen osan malli ja ohje sen käyttöön*. Pelastusopiston julkaisu. D-sarja. 2/2012

Limnell, J. Majewski, K. & Salminen, M. (2014). *Kyberturvallisuus*. Jyväskylä: Docenco Oy.

Martat 2017. Haettu 10.10.2017 osoitteesta <https://www.martat.fi/marttakoulu/ruoka/kotivara/>

Opetushallitus. (2014). *Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet*. Helsinki: Next Print Oy.

Opetus- ja kulttuuriministeriö (n.d.). Haettu 20.9.2017 osoitteesta <https://www.turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/ajankohtaista/145-uudet-turvallisuushaasteet-opetus-ja-kulttuuriministerioenaekoekulmasta>

Packalén, L. (2016). Ikkunoita kriisi- ja traumatyön maailmaan. Avoin luento 20.1.2016, Hämeen ammattikorkeakoulu.

Parmes, R. (toim.) Fröse'n, K., Koivukoski, J., Liskola, K., Mäkinen, K., Piispanen, M., Ristaniemi, J. & Söder, J. (2007). *Varautumisen käsikirja*. AS Pakett: Tallinna.

Paunonen, M. & Vehviläinen-Julkunen, K. (1997). *Hoitotieteen tutkimusmetodiikka*. 1. painos. Juva: WSOY.

Pelastuslaki 2011/379. Haettu 10.9.2017 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2011/20110379>

Salonen, K. (2013). Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Turun ammattikorkeakoulu. Verkkojulkaisu. [julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf](http://julkaisumyynti.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf). Haettu 20.10.2017 osoitteesta <http://julkaisumyynti.turkuamk.fi/PublishedService?file=page&pageID=9&groupID=345&action=viewPromotion&itemcode=9789522163950>

Seeck, H., Lavento, H. & Hakala, S. (2008). Kriisijohtaminen ja viestintä, tapaus Nokian vesikriisi. *Kuntaliiton verkkojulkaisu* 206. Haettu 8.8.2017 osoitteesta www.nokiankapunki.fi/@Bin/1153008/acta206_nokianvesikriisi_verkkoon.pdf

Silfvast, T., Castren, M., Kurola, J., Lund, V. & Martikainen, M. (2010). *Ensihoitopas*. Hämeenlinna: Kariston Kirjapaino Oy.

SPR (2016). Haettu 10.8.2017 osoitteesta <http://www.redcross.fi>

Suomen Kuntaliitto. (2016). *Kuntaviestinnän opas*. Helsinki: Kuntatalon paino.

Suomen Punainen Risti Äkkilähtö 2016 (n.d.) haettu 30.8.2016 osoitteesta <https://akkilahto.crowdmap.com/>

Suomen Punainen Risti (2016). Äkkilähtö2016. Haettu 1.9.2016 osoitteesta <https://rednet.punainenristi.fi/node/36438>

Terveydenhuoltolaki 2010/1326. Haettu 18.10.2017 osoitteesta
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/haku/?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=terveydenhuoltolaki>

Tieliikennelaki 1981/267. Haettu 10.9.2017 osoitteesta
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1981/19810267>

Tietoarkisto (n.d.) *Sisällönanalyysi*. Haettu 13.8.2017 osoitteesta
http://www.fsd.uta.fi/metodologia/metodologia/kvali/L7_3_2.html

Tuomela, M-L. (2016). *Yläkoululaisten hyvinvointi: Yhteisöpedagogi edistämässä henkistä turvallisuutta koulussa*. Opinnäytetyö. Humanistinen ammattikorkeakoulu. Haettu 1.08.2017 osoitteesta
<http://urn.fi/URN:NBN:fi:amk-201601081149>

Tuomi, J., Sarajärvi, A. (2011). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. 8. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Turvallisuuskomitea. Haettu 17.9.2017 osoitteesta
<https://www.turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/ajankohtaista/145-uudet-turvallisuushaasteet-opetus-ja-kulttuuriministerioen-naekoekulmasta>

Turvallisuuskomitea, Opetus- ja kulttuuriministeriö *Henkinen kriisinkestävyys osana yhteiskunnan turvallisuutta*. Seminaarijulkaisu. Haettu 16.9.2017 osoitteesta
<https://turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/ajankohtaista/34-henkinen-kriisinkestavyys-osana-yhteiskunnan-turvallisuutta-seminaarin-julkaisuon-valmis>

Turvallisuuskomitea. Puolustusministeriö (2015). Turvallinen Suomi. Haettu 16.9.2017 osoitteesta
<https://www.turvallisuuskomitea.fi/index.php/fi/mcdc/13-turvallinen-suomi>

Waihtinen, M. & Ripatti, E. (2011). *Oppilaitoksen turvallisuussuunnitelma*. Porvoo: Oy Painotalo tt-urex Ab. Haettu 10.9.2017 osoitteesta
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111552>

Valmiuslaki 2011/1552. Haettu 15.09.2017 osoitteesta
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20111552>

Valtioneuvoston asetus pelastustoimesta 2011/407. Haettu 15.09.2017 osoitteesta <http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2011/20110407>

Valtioneuvoston kanslia. Valtionhallinnon viestintä kriisitilanteissa ja poikkeusoloissa. 15/2007. Helsinki. Haettu 10.8.2017 osoitteesta
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/turvallisuus_ja_oppilashuolto

Valtioneuvoston periaatepäätös 2010. Yhteiskunnan turvallisuusstrategia.
Haettu 10.09.2017 osoitteesta
https://www.defmin.fi/files/1696/Yhteiskunnan_turvallisuusstrategia_2010.pdf

Vilka, H. & Airaksinen, T. (2003). *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Jyväskylä:
Gummerus Kirjapaino Oy.

Vastaajan tiedot (rastita, nimitietoja ei tarvitse laittaa)

tyttö poika
luokka 7 8 9

1. Mitä sinun mielestäsi valmius tarkoittaa, kerro siitä muutamalla lauseella.

---

2. Oletko ollut tilanteessa, joissa olet joutunut käyttämään taitojasi toisen ihmisen auttamiseen? Jos olet, kerro missä ja miten toimit?

---

3. Miten koet, onko sinulla valmiuksia toimia erilaisissa häiriötilanteissa, esimerkiksi onnettomuuden sattuessa, osaatko toimia onnettomuuspaikalla?

---

4. Mitä taitoja ja valmiuksia haluaisit itsessäsi kehittää?

Vastaajan tiedot (rastita, nimitietoja ei tarvitse laittaa)

tyttö

poika

luokka

7

8

9

1. Koetko valmiutesi kehittyneen Äkkilähtö 2016 valmiusharjoituspäivän jälkeen?

---

2. Mikä oli päivässä parasta, mihin olit tyytyväinen?

---

3. Mitä kehitettävää päivässä mielestäsi on?

KIITOS KAIKILLE VALMIUSHARJOITUKSESSA
MUKANA OLLEILLE!

Palomies Niko Malinen opettaa Aki Laurénille, miten rasvapalo tukahdutaan turvallisesti sammutuspeitteellä.

Brandman Niko Malinen visar Aki Laurén hur man tryggt kväver en fettbrand med en brandfilt.

” Halusimme järjestää toisenlaisen, toiminnallisen koulupäivän, koska kaikki eivät ole paikallaan istujia. ”

MARIA AHO

Äkkilähtö

YLLÄTTÄÄ AINA

Punaisen Ristin valtakunnallinen Äkkilähtö 2016 -valmiusharjoitus näkyi lokakuussa ympäri Suomea. Pälkäneen yhteiskoululaisille harjoitus tarjosi toiminnallisen koulupäivän ja arvokkaan muistutuksen nopeuden merkityksestä hätätilanteessa.

TEKSTI MARI VALKONEN KUVAT LAURA VESA

KYMMENEN SEKUNTIA on lyhyt aika. Hätätilanteessa se kuluu niin nopeasti, ettei kaappien kaivamiseen tai lompakon etsimiseen jää aikaa. Kymmenessä sekunnissa ehtii napata mukaansa vain tärkeimmän – ja senkin vain, jos se on valmiiksi lähellä. Äkkilähdön voi aiheuttaa vaikka tulipalo.

Pälkäneen yhteiskoulun kemian luokassa seitsemäsluokkalainen **Elviira Ruukonen** on listannut keltaiselle taralapulle omat tärkeimpänsä: koirat ja puhelimen.

Edessä istuvan **Roni Arosen** listalla on myös rahaa.

– Epäilen, ettei vakuutus korvaa rahoja, Aronen perustelee lahjaseteleiden mukaan nappaamista.

– Mulle raha ei edes ole tärkeää, Ruukonen vastaa ja pitäytyy omassa listassaan.

On lokakuun ensimmäinen lauantai, ja Pälkäneen yhteiskoulun 7.–9.-luokkalaisten harjoittelevat kriisien ja onnettomuuksien varalle osana Punaisen Ristin Äkkilähtö 2016 -valmiusharjoitusta.

Koulupäivän aikana oppilaat tutustuvat muun muassa elvyttämiseen, painesiteen sitomiseen, tajuttoman kylkiäsentoon kääntämiseen ja rasvapalon tukahduttamiseen sammutuspeitteellä.

Kemian luokan ikkunoista paistaa syksyinen aurinko, kun Punaisen Ristin Pälkäneen osaston **Hanna Äby** keskeyttää 7A-luokan pohdinnat.

– Kuinka moni ottaisi mukaansa puhelimen? Äby kysyy.

Kaikkien kädet nousevat.

– Entä valokuvat?

Kukaan ei viittaa.

Postimerkkikokoelmaakaan ei lue lappuissa. Sen Punaisen Ristin **Jyri Kankila** kuitenkin vannoo nappaavansa mukaan äkkilähdön hetkellä.

Punaisen Ristin vapaaehtoinen Sari Nousiainen avaa tiedotonta esittävän Mila Ahosen hengitystiet ennen kyläasentoon kääntämistä.

Rödakorsvolontär Sari Nousiainen öppnar luftvägarna på Mila Ahonen, som spelar medvetlös, innan hon lägger patienten i framstupa sidoläge.

Pälkäneen yläkoululaiset kirjoittivat muistilapuille, mitä he ottaisivat mukaansa äkkilähdön hetkellä. Matias Suvanto kiinnittää oman listansa taululle joukon jatkoksi.

Eleverna i Pälkäne skrev upp vad de skulle ta med sig om de var tvungna att ge sig av blixtnabbt. Matias Suvanto fäster sin lapp på tavlan bland klasskamraternas lappar.

– Olen kerännyt sitä vuosikymmeniä. Se on uniikki esine – ja valmiina hyllyssä, Kankila kertoo ja nauraa.

Myrskyn aiheuttama pitkä sähkökatko on muistissa

Pälkäneen yhteiskoulun ohi kulkee Tammerin ja Lahden yhdistävä valtatie 12. Siellä sattuisi kolari esimerkiksi vaarallisia aineita kuljettavalle säiliörekalle, josta siitä piippaisi ensin Pälkäneen kunnanjohtajan **Janita Koiviston** ja muiden kunnan johtoryhmän jäsenten kännykän. Sitten tulisi puhelu pelastuslaitokelta.

– Vaikka olisimme saunan lauteilla, asiaa lähdetäisiin hoitamaan heti, Koivisto kertoo 7B-luokalle.

Johtoryhmä kokoontuisi ensin kunnantalolle, ja jos kuntalaisia pitäisi evakuoita turvaan esimerkiksi myrkkykaasulta tai räjähdykseltä, yhteiskoulun tilat olisivat yksi mahdollinen evakuointipaikka.

Suuronnettomuuksilta on Pälkäneellä välytystä, mutta marraskuun 2015 myrsky muistutti siitä, mihin kaikkeen pitkä sähkökatko voi vaikuttaa: nurkat viilenevät, monen kuntalaisen kaivosta ei nouse vesi, matkapuhelinyhteydet katkeavat.

Sähkökatkon kaataessa matkapuhelinverkon kunnan johto siirtyy käyttämään Virve-viranomaisverkossa toimivia puhelimia. Koivisto näyttää luokalle järeää puhelinta, joka muistuttaa töröttävinä antennineen 20 vuotta vanhaa kännykkää.

– Myös Virve voi tosin lakata toimimasta, hän myöntää. Niin kävi viime syksyn myrskyn jälkeen Ylä-Pirkanmaan Juupajoen.

Koulun siivoja on edellispäivänä miettinyt ääneen, mistä koulurakennuksen

ilmanvaihto sammutettaisiin, jos ulkoilmassa olisi myrkyllisiä kaasuja.

Kunnan tekninen johtaja **Matti Vesava** ja matematiikan opettaja **Mirva Hirvumukallio** eivät suoralta kädeltä osaa vastata.

– On hyvä, että tällaiset asiat tulevat esille. Sen voisi tänään selvittää, kunnanjohtaja Koivisto sanoo.

Pälkäneen Äkkilähtöä suunniteltiin puoli vuotta

Koululaiset siirtyvät pienissä porukoissa aulan läpi seuraavalle rastilleen. Osa vetää takkia päällensä ja suuntaa pihalle vapaapalokunnan sammutuspisteelle. Muutama vilkuilee kännykkäänsä, johon on juuri ladattu Punaisen Ristin mobiiliapuväline.

Pälkäneen osaston puheenjohtaja **Maria Aho** seisoo pinkissä hupparissa ja punaisessa ristiliivissä opettajanhuoneen edessä ja miettii, oliko luvannut olla vielä jonkun apuna. 170 oppilaalle suunnatun äkkilähdön suunnittelu alkoi puoli vuotta aikaisemmin, kun Aho kävi

KÄÄNNÄ ➔

Äkkilähtö vahvasti valmiutta

Suomen Punaisen Ristin valtakunnallinen Äkkilähtö 2016 -valmiusharjoitus järjestettiin ympäri maata 1.-7. lokakuuta. Harjoituksissa oli mukana yhteensä noin 2 000 osallistujaa, joista suurin osa oli yläkoulujen oppilaita.

Monipuoliset Äkkilähtö-tapah-tumat kokosivat yhteen lähes 400 eri toimijaa. Punaisen Ristin ja yhteistyöjärjestöjen lisäksi mukana oli runsaasti viranomaisia muun muassa kunnista, poliisista ja pelastuslaitokselta.

- Valmiusharjoitus näkyi vahvasti valtakunnallisesti, ja osallistujilta tuli paljon kiitosta harjoitusten toiminnallisuudesta ja monipuolisuudesta. Lisäksi saimme sosiaalisessa mediassa suuren joukon ihmisiä pohtimaan omia valmiuksiinsa toimia poikkeustilanteissa, harjoituksen koordinaattori **Petra Alijärvi** kertoo.

Äkkilähdön tavoitteena oli vahvistaa Punaisen Ristin valmiutta toimia viranomaisten apuna poikkeustilanteissa ja harjoitella yhteistyötä viranomaisten, koulujen ja muiden järjestöjen kanssa.

- Välittimellä viestii siitä, että valmius kuuluu kaikille ja että se koostuu monesta asiasta, mutta ennen kaikkea kyse on asenteesta. Osastot saivat viranomaisia ja muita yhteistyöjärjestöjä hyvin mukaan. Harjoitus vahvasti varmasti osastojen valmiutta ja kaikki mukana olleet tahot saivat nähdä, miten suuri voima yhteistyössä on, Alijärvi kiittää.

- Suuri kiitos ja kumarrus kaikille harjoituksissa mukana olleille nuorille ja perheille, viranomaisille, yhteistyökumppaneille - sekä tietenkin osastojen vapaaehtoisille, jotka Äkkilähdön toteuttivat!

Punaisen Ristin seuraava valmiusharjoitus järjestetään vuonna 2019.

Blixtstart alltid en chock

Röda Korsets beredskapsövning Blixtstart 2016 syntes runt om i Finland i oktober. För eleverna i klasserna 7 till 9 i Pälkäne innebar övningen en aktivitetsfylld skoldag.

TEXT MARI VALKONEN BILDER LAURA VESA

TIO SEKUNDER går fort. I en nödsituation är det en så kort stund att det inte finns tid att gräva i skåpen. Man hinner bara ta med sig det allra viktigaste - och det bara om det viktiga finns inom räckhåll. En blixtstart kan orsakas av till exempel en eldsvåda.

I kemiklassen i Pälkäneen yhteiskoulu har **Elviira Ruokonen** skrivit upp det som är viktigast för henne på en gul klisterlapp: hundarna och mobilen.

Roni Aronen framför henne har också skrivit pengar på sin lista.

- Jag tror att försäkring- en inte ersätter kontanter, förklarar han.

- Hur många tar med sig telefonen? frågar **Hanna Aby** från rödakorsavdelningen i Pälkäne av klass 7A. Alla räcker upp sin hand.

Det är den första lördagen i oktober och klasserna 7-9 i samskolan i Pälkäne deltar i Röda Korsets beredskapsövning Blixtstart 2016 genom att öva kris- och olycksberedskap.

Första kontakt med första hjälpen

Maria Aho är ordförande för Röda Korset i Pälkäne. Hon berättar att avdelningen började planera Blixtstart för ett halvår sedan.

- Jag har själv barn i högstadieskolorna. Vi ville ordna en annorlunda skoldag, en där man får vara aktiv, för alla vill inte sitta stilla. Det här är också en övning på riktigt: det är bra att ha en viss beredskap.

Under skoldagen fick eleverna bekanta sig med hjärt-lungräddning, hur man lägger tryckförband, hur man lägger en medvetlös i framstupa sidoläge och hur man släcker en fettbrand med brandfilt.

De olika kontrollerna sköts av rödakorsvolontärer från Pälkäne, Aitoo och Hauho. I övningen deltar också volontärer från sex andra föreningar, kommunens ledningsgrupp och församlingen. Lokala företagare har donerat förbandsmaterial och bröd att servera till ärtsoppa.

I smågrupper går eleverna från kontroll till kontroll. Några tar på sig jackor och går ut på gården till Frivilliga brandkårens släckningspunkt. Ett par tittar på sina mobiler -

de har precis laddat ned Röda Korsets mobila hjälpapp.

Böj benet, lägg armen i rät vinkel vid armbågen. **Juho Rantanen** ligger på höger sida på golvet i gymnastiksalen och ler, fast han ska vara patient. **Onni-Viljam Huuhka**, som ska lägga patienten i framstupa sidoläge, lyssnar koncentrerat på **Sari Nousiainen** anvisningar.

- Lyft benet över det undre benet, säger Nousiainen och lägger Rantanens hand under hans kind.

För både Huuhka och Rantanen innebär Blixtstart en första kontakt med första hjälpen. Tillsvidare har killarna klarat sig undan större olyckor.

- Men om det nån gång är på allvar så är man förberedd, säger Huuhka.

Dagen leder mot sitt slut och **Jasper Viita** och **Mati-as Alhonen** i 9B medger att det kändes motigt att gå till skolan en lördag. Halvvägs igenom dagen var all trötthet ändå som bortblåst. I synnerhet kommer de att minnas hjärt-lungräddningen och hur det var att släcka en eld.

- De kontroller som handlade om annat än prat, sammanfattar Viita.

Blixtstart stärkte beredskapen

Beredskapsövningen Blixtstart 2016 ordnades landet runt 1-7 oktober. I övningarna deltog sammanlagt 2 000 deltagare, av vilka största delen var högstadieskolelever. De mångsidiga evenemangen samlade närmare 400 olika aktörer.

- Övningen syntes bra på riksnivå och vi fick en hel del positiv feedback av deltagarna, det var bra med aktiviteter och att det var mångsidigt, säger övningens koordinatör **Petra Alijärvi**.

- Avdelningarna lyckades engagera myndigheterna och andra samarbetsparter på ett bra sätt. Övningen har definitivt stärkt avdelningarnas beredskap.

- Ett stort tack till alla ungdomar, myndigheter och samarbetspartners som deltog i övningarna - och naturligtvis till de frivilliga i avdelningarna, de var ju de som gjorde Blixtstart! •

” Övningen har definitivt stärkt avdelningarnas beredskap. ”

PETRA ALIJÄRVI

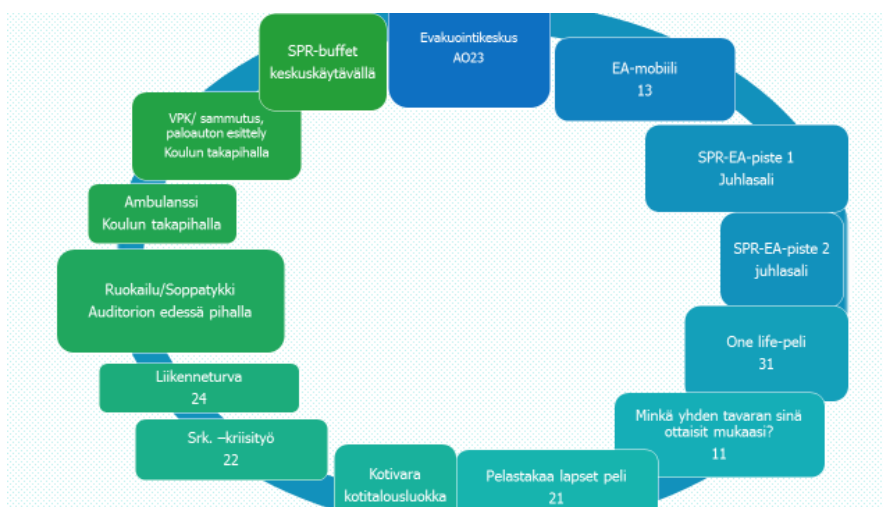
Valmiusharjoituksen tiedote kaikille valmiusharjoituksessa mukana olleille rastipisteiden järjestäjille ja opettajille:

Valmiusharjoituspäivän ohjelma

1.10.2016

- **Koulupäivä** alkaa klo 8.20-8.35 infolla päivän ohjelmasta ja toteutuksesta
- **Toimintarastit** ryhmittäin ohjaajan opastamina klo 8.45- 12.15
- **Ruokailu** joustavasti klo 10.30-11.30
- **Koulupäivä päättyy** klo 12.20

Evakuointikeskus

- Evakuointikeskuksen toiminta
  - Toiminnasta vastaa kunnan valmiusryhmä, valmiuspäällikkönä Matti Vesava
  - Tehtävät päivän aikana:
  - Äkkilähtöpäivän info keskusradion kautta klo 8.20-8.35, oppilaat luokissa
  - Oppilaiden rekisteröinti
  - Tilannetiedottamista Crowdmapin avulla SPR:n keskuksistolle sekä tietojen päivittämistä päivän aikana somessa.
- <https://akkilahto.crowdmap.com/>
- Etukäteen harjoitussuunnitelma Crowdmappiin ja harjoituksen edetessä ainakin yksi tilanneraportti.
- <https://rednet.punainenristi.fi/node/40715>

Evakuointikeskukseen rekisteröinti:

- Jokaisen luokan läsnä olevat oppilaat kirjataan aamuinfon jälkeen yhdelle A4:lle ja toimitetaan ennen toimintarasteille menoa evakuointikeskukseen (yksi luokasta toimittaa sen.)

Evakuointikeskus on päivän tärkein tietokeskus.

- Päivän koonti-info klo 12.30 keskusradion kautta

SPR Keskuksistoston tilannekeskus

- Päivystää la 1.10 klo 8-16
  - Tilannekeskuksen puhelin
040 631 7221
  - Virve: KT:n kutsu SPRjohto5, puheryhmä SPR YT1
  - Turvallisuuspoikkeamat tulee ilmoittaa ensisijassa Tilannekeskukseen puhelimitse.
- Ja varayhteytenä lankapuhelin
09 6981192
- Crowdmap:
<https://akkilahto.crowdmap.com/>
- Sähköposti:
sprvalmius1@redcross.fi

EA-Mobiili

- Tällä rastilla jokainen oppilas lataa puhelimeensa ensiapuohjesovelluksen, jonka mukaan toimii ensiapupisteellä.

<https://www.punainenristi.fi>

>opi ensiapua

>ensiapuohjeet älypuhelimeen

- Tästä toimintarastista vastaa Partio

SPR-Ensiapupiste 1.

- Haavanhoito ja sidonta. (EA-mobiiliohjeiden mukaan)

- Toimintarastista vastaavat Aitoon SPR
- Hauhon SPR

SPR-Ensiapupiste 2.

- Tajuttoman potilaan hoito

Kuva Laura Kotila

- Ensiapupisteestä vastaavat Pälkäneen SPR/
Sari Nousiainen, Arja Kokkola-Ahava ja
Eini Pohja.

Punainen Risti

One life-peli

Osaatko toimia onnettomuuspaikalla? One life -pelissä pääset nuorten tiellä liikkujien tarinoiden avulla harjoittelemaan, miten onnettomuuspaikalla tulee toimia.

<https://www.punainenristi.fi/opi-ensiapua/ensiapupelit-ja-testit>

Mikon ja Nooran tarinat

Millainen asenne sinulla on liikenteessä? Tutustu mopoikäisten Mikon ja Nooran tarinoin ja mieti uudestaan.

Toimintarastista vastaavat Lions Club Pälkäne

• Minkä yhden tavaran sinä ottaisit mukaasi?

Toimintarastista vastaa Hanna Åby

- Jos kotoa pitäisi lähteä heti ja mukaan saisi ottaa vain yhden tavaran, mikä se olisi?
- Äkkilähtö haastaa jokaisen miettimään omaa valmiuttaan. Sosiaalisessa mediassa voi osallistua kilpailuun lähettämällä Instagramiin kuvan esineestä, jonka ottaisi mukaansa, jos aikaa kodista poistumiseen olisi vain hetki.
- #äkkilähtö2016 #punainenristi

- Kilpailuaikaa on 7.10.2016 saakka. Osallistujien kesken arvotaan kaksi Canon PowerShot SX720 HS -kameraa.

7. Apua, kännykkä ei toimi!

- Nuorille suunnattu koulutuspaketti siitä, mitä tehdä kun verkko kaatuu kriisitilanteessa.

Kännykkä – kaikkein tärkein esine myös hätätilanteessa?
Operaattori huolehtii, että kännykkäsi toimii
Voiko verkko pimetä?

Lataa nämä puhelimeesi :
www.112.fi
www.helpsome.fi
www.spr.fi/mobiilisovellus

Nyt se simahti!
Nouda ohjeita, pysy turvassa
Osaatko toimia oikein?

- Rastista vastaa Pauliina Jaakkola

Kotivara

- Marttojen kotivara-rastilla on kerättyä tuotteita ja infoa kotivaratuotteista.
- <http://www.varaudu.info/opas/Kotivara>
- Rastista vastaavat Pälkäneen Martat ja Leena Jaakkola.

KOTIVARA

Kotona oleva varasto poikkeuspäivän varalle on nimeltään kotivara. Kotivara tarkoittaa paitsi ruokaa ja juomaa, myös muita kodin päivittäistarvikkeita. Kotivaraa tarvitaan esimerkiksi, jos kauppaan ei pääse sairastumisen vuoksi. Kotivara on osa omaoimista varautumista.

Seurakunnan kriisiapu

- Seurakunnan kriisiapurastilla on henkistä keskusteluapua kriisitilanteisiin.

Tästä rastista vastaavat Pälkäneen srk/
Janne Vesto ja Senni Nissilä

Liikenneturva

• Heijastinrastin onnettomuustilanne

- Miksi onnettomuus tapahtui?
- Voisiko vastaava tilanne/onnettomuus tapahtua minulle? Miksi voisi? Miksi ei voisi?
- Mitä voin tehdä, etten joudu vastaavaan onnettomuuteen?

• Heijastindemo

Havainnollistetaan heijastimen näkymistä erityisesti autoilijan näkökulmasta.

Rastista vastaavat Leijonat

Punainen Risti

 Väliä, muista – ennakoi.
LIIKENNETURVA

Ambulanssi

Auton esittely

Toimintarastista vastaa Aku Pietilä

liite 9

Vpk/ Ensivaste

- Kalustoesittelyä
- Ensisammutuspiste

Toimintarastista vastaavat Aku Pietilä ja Ensivaste

Koulun keskusikäytävällä lisäksi myös:

SPR:n buffet

-tule tutustumaan SPR:n toimintaan

Punainen Risti

- #äkkilähtö2016#punainen risti

- Turvat
- peli turvallisuudesta ja ystävyydestä

Koulupäivän ruokailu

- Ruokailu joustavasti klo 10.30-11.30

- Päivän lounas:

Hernekeittoa
soppatykistä pihalla

Uotilan leipomon
lahjoittamat
maalaisruislimppuviipaleet

- Tästä pisteestä vastaavat Soroptimistit ja Jarmo Numminen

liite 10

Päivän rastien kiertojärjestys toimitetaan koululle vko 37 aikana.

Valmiusharjoituskysely
oppilaille vko 39 aikana ja seurantakysely vko 40 aikana.

Kyselylomakkeet toimitetaan koululle vko 39 ja 40 aikana, jokaisen ryhmän vastuuopettaja toteuttaa sen ryhmälleen oman aikataulunsa mukaan.

Päivästä viestiminen

Nuoret kuvaavat tapahtumia päivän aikana puhelimellaan. Yhdessä koulun kanssa sovittujen sosiaalisen median käytön sääntöjen mukaan nuoret julkaisevat kuvia ja kommentteja verkossa.

#äkkilähtö2016#punainen risti

Viestinnän tavoitteena on jakaa nuorten kokemuksia päivästä sekä antaa tietoa digitaalisen median käytöstä ja säännöistä.

Toimintarastien ohjeet

Jokaisella rastilla on vetäjä/vetäjät, jotka vastaavat rastin toiminnasta ja sijaisesta tarvittaessa.

Toimintarastit tehdään yhdessä valmiiksi perjantai-iltana 30.9 ja samassa yhteydessä päivitetään seuraavan päivän toimintaohjeet.

Rastit puretaan yhdessä heti päivän jälkeen.

Kaikki mukaan perjantaina 30.9 klo 17-

Palautekysely vapaaehtoisille ja opettajille

ÄKKILÄHTÖ: 2016

- Miten päivä onnistui, mihin olit tyytyväinen?
- Mitä kehitettävää päivän valmiusharjoituksessa mielestäsi on?

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Kiitos avustasi valmiuspäivän toimintarasteilla!

Pälkäneen Valmiusharjoituksessa 1.10 mukana olleet järjestöt ja vapaaehtoiset

ÄKKILÄHTÖ: 2016

- Pälkäneen kunta, valmiusyksikkö
- Pälkäneen yhteiskoulu
- Pälkäneen SPR
- Aitoon SPR
- Hauhon SPR
- Kostian Kahlaajat
- Lions Club Pälkäne
- Hanna ja Esa Åby, Jyri Kankila
- Pälkäneen Martat
- Pälkäneen srk
- Aku Pietilä
- Onkkaalan VPK
- Ensivaste
- Pauliina Jaakkola, Ritva Majala
- Soroptimistit
- Jarmo Numminen
- Uotilan leipomo
- Pälkäneen Apteekki
- K-Supermarket Pälkäne

Evakuointikeskuksen tiedotus kaikille keskusradion kautta Äkkilähtö2016 Valmiusharjoitus Pälkäneen yhteiskoululla

- **Lähtötilanne tähän harjoitukseen on onnettomuus, joka on tapahtunut Lahti-Tampere tiellä, Pälkäneen kohdalla: Kaksi kemiallista ainetta kuljettavaa säiliörekkaa on törmännyt toisiinsa ja aiheuttaa nyt lähiympäristössä vaaratilanteen. Tässä harjoituksessa harjoittelemme toimintarasteilla eri valmiuksia onnettomuus- ja kriisitilanteita varten.**
- Teidät oppilaat on jaettu ryhmiin ja kuljette ohjaavien opettajienne ja avustajienne kanssa toimintarastit ryhmänne rastijärjestyksessä.
- Ruokailu on järjestetty toimintarastien väliin ja ohjaava opettaja ilmoittaa ne teille.
- Ensimmäisenä tehtävänä meillä täällä evakuointikeskuksessa on rekisteröidä teidät kaikki paikalla olijat ja siksi jokaisen luokan tulee toimittaa meille tänne luokkaan A023 oppilaslistat, jotka sisältävät myös ohjaajat. Opettaja valitsee luokastaan oppilaan, joka toimittaa sen tänne.
- Toivotan teille antoisaa päivää Äkkilähtö 2016 Valmiusharjoituksen merkeissä.

Evakuointikeskus tiedottaa:

Äkkilähtö 2016 Valmiusharjoitus Pälkäneellä on päättynyt.

Olemme saaneet päivän aikana paljon tietoa ja toiminnallisia harjoituksia häiriötilanteessa selviämiseen.

Kiitämme kaikkia harjoitukseen osallistuneita ja

toivotamme teille kaikille hyvää viikonloppua!

ÄKKILÄHTÖ:2016